

Trīs tautu vienotības spēks

*Baltijas valstu prezidenti aicina iedzīvotājus iesaistīties akcijā
"Sirdspuksti Baltijai"*

Baltijas valstu prezidenti Tomass Hendriks Ilvess, Valdis Zatlers un Daļa Grībauskaitē aicina Igaunijas, Latvijas un Lietuvas iedzīvotājus 22. un 23. augustā brīdi atrauties no darbiem, ikdienas rūpēm un ar gaišām domām pievienoties *Baltijas ceļa* vienotības skrējienam, lai Baltijas iedzīvotāju sirdspuksti pēc 20 gadiem atkārtoti atskan visās trīs kaimiņvalstīs un tos sadzird citur pasaulē.

Šajās augusta dienās, atceroties *Baltijas ceļa* 20. gadadienu, trīs valstu tautu vienotība atkal tiks

atpakaļ Eiropā gan garīgi, gan politiski, mūsu ikdienas dzīve un mūsu ekonomika ir strauji atstājusies, pat par spīti šī brīža recesijai. Mūsu dzimtenes mīlestība un vēlēšanās sadarboties ir palikusi nemainīga," norāda Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess.

Igaunijas prezidents aicina: "Paliksim vienoti – gan Igaunijā, gan vienoti ar mūsu draugiem Latvijā un Lietuvā! Domāju, ka šis skrējienš cauri trim valstīm ir laba ideja, ko ikvienam vajadzētu atbalstīt. Es aicinu katru 22. un 23. augustā piedalīties šajā skrējienā!

Savukārt Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers uzsver: "Pirms 20 gadiem Igaunijas, Lat-

mūsu vienotās gribas un miermīlīgā spēka parādīšanu, kas pievērsa pasaules uzmanību triju Baltijas valstu cilvēku ilgām pēc brīvības pirms 20 gadiem. Tagad atkal ir ļoti svarīgi būt vienotiem un parādīt kopīgu apņemšanos samazināt recesijas negatīvo ietekmi, uzņemties lielāku atbildību un būt drosmīgākiem, cīnoties ar šī laika izaicinājumiem."

2009. gada 22. un 23. augusts būs dzīvās vēstures stunda tiem, kas dzimuši pēc *Baltijas ceļa* norises vai arī to neatceras, jo bija pārāk mazi. Lai gūtu vairāk informācijas par akciju *Sirdspuksti Baltijai*, kā arī lai pierēģistrētos skrējienam, aicinām apmeklēt www.baltijascelam20.lv, www.baltijoskelias20.lt, www.baltikett20.ee, www.balticway20.com.

Baltijas valstu spēks un iedzīvotāju vienotība pirms 20 gadiem pārsteidza pasauli. Sadevušies rokās, divi miljoni iedzīvotāju Igaunijā, Latvijā un Lietuvā veidoja 600 km garu cilvēku ķēdi, kas savienoja Baltijas valstu galvaspilsētas: Tallinu, Rīgu un Viļņu. *Baltijas ceļš* bija simbolisks trīs tautu nacionālās pašapziņas atdzimšanas un neatkarības sauciens, kas pievērsa pasaules uzmanību vēstures faktiem, no kuriem cietušas Baltijas valstis. Ar šo nevardarbīgo protesta akciju iedzīvotāji nosodīja Molotova-Ribentropa paktu un pielika punktu šim pirms 50 gadiem parakstītajam dokumentam, ar kuŗu 1939. gada 23. augustā nacistiskā Vācija un Staļina PSRS sadalīja ietekmes sfairas Austrumeiropā.

Augstu novērtējot šo fainomenālo vēsturisko trīs Baltijas valstu tautu akciju, 2009. gada jūlijā UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" starptautiskā ekspertu padome ir apstiprinājusi akcijas *Baltijas ceļš* dokumentārā mantojuma iekļaušanu UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" starptautiskajā reģistrā.

(Pēc LETA)

ASV Ārlietu ministrijā pieņem jaunās ASV vēstnieces Latvijā Džūdijas Gārberes zvērestu

Vašingtonā (DC) 14. augustā ASV Ārlietu ministrijas greznajā valsts ēdamzālē (*State Dining Room*) ārlietu ministres vietnieks Patriks F. Kenedijs (*Patrick F. Kennedy*) svinīgā ceremonijā

pieņēma ASV vēstnieces Latvijā Džūdijas Gārberes (*Judith Garber*) svinīgo zvērestu viņas ģimenes, draugu, kolēģu un lūgtu viesu klātienē.

(Vairāk lasiet 3. lpp.)

Sirdspuksti Baltijai – baltieši atkal sadodas rokās

Svinot „Baltijas ceļa” 20. gadadienu, 22. un 23. augustā notiks Baltijas vienotības skrējienš *Sirdspuksti Baltijai*. Visas trīs Baltijas valstīs atjaunos vēsturisko *Baltijas ceļu* diennakti garā skrējienā, kas sāksies Tallinā un Viļņā un finišēs 23. augusta vakarā plkst. 20 Rīgā, pie neatkarības simbola – Brīvības pieminekļa.

671 kilometru garais maršruts ir sadalīts viena kilometra stafetes posmos, un ikviens baltietis ir aicināts pievienoties vadošajiem skrējējiem savā izvēlētajā kilometrā. Vienu posmu veiks arī cilvēki ratiņkrēslos.

Sirdspuksti Baltijai notiek, lai atkal sajūtu Baltijas valstu vienotību, atsauktu atmiņā kopīgo cīņu par brīvību un lai pierādītu mūsu nacionālās apziņas dzīvotspēju. Reģistrācija skrējienam tika uzsākta 6. augustā.

Skrējiena patrons ir Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers. Viņš pirmais reģistrējās skrējienam un pievienosies dalībniekiem, šķērsojot Akmens tiltu un tālāk dodoties pa Vecrīgu līdz skrējiena finišam – Brīvības piemineklim. Atklājot reģistrēšanos skrējie-

nam, Valsts prezidents sacīja: „Sirdspuksti šajā skrējienā ir galvenais, jo tieši sirdis ir tās, kas mūs vieno, un tieši sirdismēsnovertējam to, kas mums ir visdārgākais – brīvību un neatkarību. Šodien jaunajai paaudzei vajadzīgs Baltijas ceļa atkārtojums, jo katram jēdzienam – mūsu valstij un brīvībai – ir vērtība tikai tad, kad mēs to sajūtam savā sirdī. Vienotības skrējiena uzdevums ir ne tikai atcerēties pagātņi, to, ko mēs spējam izdarīt pirms 20 gadiem, bet arī gūt emocionālu pārdzīvojumu un parādīt pasaulei, ka tas ir veids, kā baltieši tiek galā ar problēmām.”

Bez Valža Zatlera savu kilometru Baltijas vienotībai apņēmušies skriet arī Igaunijas vēstnieks Jāks Jēriņš un Lietuvas vēstnieks Antans Valionis, kā arī citi sabiedrībā pazīstami cilvēki.

Visu maršrutu no Tallinas līdz Rīgai un no Viļņas līdz Rīgai skries Latvijas, Lietuvas un Igaunijas orientieristi, kā stafetes koņiņu cits citam nododot īpašu vēstījumu, ko svinīgi nolasīs 23. augustā plkst. 20 pie Brīvības pieminekļa Rīgā.

(Turpināts 20. lpp.)

1989. gada 23. augusts. Madarai tagad ir 25 gadi

iezīmēta kartē ar simbolisku visu trīs Baltijas valstu iedzīvotāju daļību diennakts stafetes skrējienā no Viļņas un Tallinas uz Rīgu.

Akcijas startu Lietuvā un Igaunijā dos prezidente Daļa Grībauskaitē un prezidents Tomass Hendriks Ilvess, savukārt Rīgā, skrienot pēdējo stafetes kilometru, akciju pie Brīvības pieminekļa beigs Latvijas prezidents Valdis Zatlers.

“Baltijas vienotības skrējienš, kas notiek, atceroties *Baltijas ceļa* divdesmit gadus, dod mums iespēju paskatīties uz to, ko esam sasnieguši šo gadu laikā, uz to, kas ir mainījies un kas ir palicis nemainīgs. Kā valstis un tautas mēs esam brīvas no apspiedējiem, kas pirms 70 gadiem mums atņēma mūsu valstis. Mēs esam

vijas un Lietuvas iedzīvotāji sadēvās rokās, lai, piedaloties *Baltijas ceļā*, izspjotu kopīgu sapni par brīvību. Trīs tautu vienotības spēks lika pasaulei mūs sadzirdēt un palika atmiņā kā unikāla baltiešu dziesmotās revolūcijas liecība.”

Valža Zatlera ieskatā šogad trīs kaimiņvalstu iedzīvotāju kopējā skrējienā no Tallinas un Viļņas uz Rīgu radītie sirdspuksti veidos īpašu *Baltijas ceļu* un tā būs iespēja ikvienam – mazam un lielam, jaunam un vecam – vai nu vēlreiz, vai no jauna piedzīvot savu Baltijas ceļu un apliecināt vienotību arī turpmāko izaicinājumu pārvarēšanai.

Arī Lietuvas prezidente Daļa Grībauskaitē atzīst: “Šobrīd mums vajag ar prieku atcerēties

Latvian newspaper

LAIKS

Published 49 times per year except the last week in June, the second week in September, the last week in December

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 49 reizes gadā

Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784, e-pasts - redakcija@laiks.us
Kantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolars: 1 gadam US \$ 130.00; 6 mēn.
US \$ 72.00; 3 mēn. US \$ 40.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us

Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Redaktori Kanādā:Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5
Mārtiņš Štaubers: tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1**Redakcijas paziņojums**Mums ir jauna e-pasta adrese:
redakcija@laiks.usRedakcijas administratorei Solvitai Pavlovičai rakstiet
solvita@laiks.us**Drīzumā jūsu rīcībā būs mūsu mājaslapa**
www.laiks.us

Sekojiet turpmākai informācijai!

Vai vēlaties sludinājumu krāsās?

Dariet zināmu par sevi un savu nodarbošanos!

Ar *Laika* starpniecību varat apsveikt savus draugus un kolēģus!
Laikraksts *Laiks* (pielikums *Jauno Laiks*) piedāvā jums iespēju
ievietot **KRĀSAINU** sludinājumu **2009. gada 19. septembra numurā**.
Visi **krāsainie** sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē,
un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.Lai arī lūdzam **KRĀSAINO**, pilnīgi gatavo („Camera Ready”) sludinājumu
LĪDZ 10. SEPTEMBRIM nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.
Par **techniskiem jautājumiem** rakstīt Solvitai – solvita@laiks.usVispār. info: Diāna Simmons Rudzīte:
596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA.
Tālr.: 732-549-0445, e-pasts: LaiksDSR@aol.com.**Jauniešu koris „Balsis” pateicas**

Jauniešu koris „Balsis” šīs vasaras karstākajā laikā pavadīja divas neaizmirstamas nedēļas Ziemeļamerikā – ASV un Kanādā. Ar lielu prieku piedalījāmies XIII Kanadas latviešu Dziesmu svētkos Hamiltonā.

Dziesmu svētkos vienmēr jūtam tautas vienotības garu, un jo īpaši to var izjust ārzemju latviešu svētkos. 2006. gada nogalē „Balsis” piedalījās 51. Austrālijas latviešu kultūras dienās Adelaidē. Jau tad koristi saprata, cik jauka ir Dziesmu svētku gaisotne ārpus Latvijas, un nolēma, ka 2009. gadā jādodas uz svētkiem Kanādā. Esam no sirds pateicīgi visiem, ar kuŗu atbalstu varējām papildināt dziedātāju skaitu šajos skaidrajos svētkos un piedzīvot tik ļoti nepieciešamo kopības sajūtu ar tautiešiem tālumā.

Īpaši emocionāls pārdzīvojums koristiem bija dziedāt prāvesta Ivara Gaides un Romualda Jer-

maka kantāti „Paceliet sirdis”, pavadījumu spēlējot labākajai ērģelniecei māc. Dr. Anitai Gai-dei. Šī sadarbība bija patīss gods un prieks ikvienam koristam, un ceram, ka nākotnē mums būs vēl kāds kopīgs koncerts.

Laura Adlere gādāja, ka „Balsis” varēja piedalīties intervijā radio *Classical 96,3 FM*, kur tiešraidē radioklausītājus iepazīstināja ar latviešu koŗa mūziku. Tās pašas dienas rītā ar koncertu iepriecinājām „Kristus Dārza” iemītniekus. No viesošānās šajā vecļaužu mitnē mums visiem ir gaišas un ļoti pozitīvas atmiņas. Vakarā korim Sv. Tomasa anglikāņu baznīcā bija pēdējais koncerts, kuŗā dziedājām Uģa Prauliņa *Missa Rigensis*. Par šo skaņdarbu sajūsmināti bija visi klausītāji. Koŗa mūzika izraisa brīnumainu enerģijas apmaiņu starp klausītājiem un dziedātājiem, un Kanādā mēs jo īpaši

izjutām pozitīvisma pārplūdu enerģijas pieplūdumu.

Jauniešu koris „Balsis” sirsnīgi pateicas visiem, bez kuŗu atbalsta nebūtu bijušas iespējamās divas tik emocionāli bagātīgas nedēļas: Kristus ev. lut. latviešu draudzei Hamiltonā un īpaši prāvestam Ivaram Gaidem un mācītājai Dr. Anitai Gai-dei par finānciālo atbalstu un naktsmitņu sagādāšanu; Dziesmu svētku Rīcības komitejai un Mūzikas komitejai; Kristus anglikāņu katedrāles draudzei; Jurim Ņeniņam un Arturam Jansonam par finānciālo atbalstu; „Kristus Dārza” iemītniekiem un darbiniekiem; Sv. Tomasa anglikāņu baznīcas draudzei; Laurai Adlerei, Andrejam Jansonam, Sarmai Dindzānei Vansentai par naktsmāju sagādāšanu Daugavas Vanagu mitnē Ņujorkā.

Ints TeterovskisKoŗa mājaslapa: www.balsis.lv**BIRUTA'S TOURS**
Latvietes uzņēmums**IZDEVĪGI LIDOJUMI UZ LATVIJU !****IEPRIEKŠSAMAKSĀTAS BIĻETES
RADIEM UN DRAUGIEM LATVIJĀ**

Informācija rakstiet un zvaniet:

BIRUTA PLUĢIS SEREDA1872 Lexington Ave San Mateo, CA 94402; tel.: 650-349-1622
fakss: 650-574-3665 e-pasts: BirutaP3@aol.com**Riga Ven Travel Inc.****Kuŗu ceļojumi!**
Mums visādi „Labi un lēti”**Maoru priekšnesums tūristiem Jaunzēlandē****Piezvaniet man, pirms ejat uz „Internet” vai citiem****Inese Zaķis**
Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311
Fax: 631-665-6164
E-pasts: RigaVen@aol.com**Tikšanās pēc 50 gadiem**Pasaules latviešu saietā 2. augustā Rīgā, restorānā „Carlstons” pēc piecdesmit gadiem satikušās trīs draudzenes. No kreisās: Izolde Ziverte Preisa, Silvija Tūbelis Kurmiņa un Kitija Freimane. Tikšanās prieku iemūžinājusi fotografe **Guna Oškālņa**.

Cienījamie lasītāji! Redakcija gaida arī jūsu iespaidus un foto-uzņēmumus par šasvasaras skaistākajiem brīžiem.

Kļūdas labojumsMūsu laikraksta 32. numurā 1. lappusē fotoparakstā ieviesusies kļūda. Parakstam jābūt: **Uzspiestā liguma par kaŗabazu izvietošanu parakstīšana Maskavā** un tālāk kā tekstā.

Atvainojamies lasītājiem.

Red.

(Turpinājums no 1. lpp.)

Nenoliedzami, šis bija priecīgs brīdis diplomātei, kas kopš 1984. gada pacietīgi kāpusi pa karjēras kāpnēm. Pirms ASV prezidents Baraks Obama jūnijā ieteica Dž. Gārberi par vēstnieci Latvijā, viņa vadīja ASV Ārlietu ministrijas Eiropas

ASV Ārlietu ministrijā pieņem jaunās ASV vēstnieces Latvijā Džūdijas Gārberes zvērestu

politiķiem un sabiedriskajām organizācijām. Amerikas latviešu apvienību pārstāvēja valdes priekšsēdis Dr. Juris Mežinskis, Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis, kasieris Gustavs Plato un ģenerālsēkretārs Raitis Eglītis.

ALAs Informācijas nozare

Jaunā ASV vēstniece Latvijā Džūdija Gārbera paraksta dokumentus

un Eirāzijas lietu nodaļu. Viņas kandidatūru senātā apstiprināja jūlijā, un jau 24. augustā Dž. Gārbera dosies uz Latviju iesniegt akreditācijas dokumentus Latvijas valsts prezidentam. Jaunās vēstnieces prieka un triumfa brīdi piedzīvoja visa ģimene. Zvēresta do-

šanas laikā Bibli turēja vēstnieces dzīvesbiedrs.

Dienu iepriekš Džūdija Gārbera ASV Ārlietu ministrijā tikās ar Amerikas latviešu apvienības pārstāvjiem, lai pārrunātu ASV un Latvijas sadarbību politiskā, ekonomiskā un militārā sfairā, ASV attiecības ar Krieviju, kā

ASV latvieši var palīdzēt Latvijai un veicināt abu valstu turpmākos sadarbību.

Vēstniece uzsvēra, ka prezidenta Baraka Obamas administrācijas attieksme pret Baltijas valstīm paliek nemainīga – ASV augstu novērtē Latviju kā stratēģisku sadarbības partneri un Latvijas ieguldījumu pasaules drošības stiprināšanā. Viņa teica, ka mēģinās celt tiltus starp latviešiem un krieviski runātājiem Latvijā. Vēstniece pauda pārlicību, ka Latvija drīzumā pārvarēs ekonomisko krīzi: „Cerēsim, ka šim krīzes mākonim ir sudraba maliņa un Latvijā pratīs izmantot situāciju, lai veidotu savu nākotnes ceļu.”

ALAs pārstāvji novēlēja vēstniecei veiksmi darbā un dalījās pieredzē par sadarbību ar Latvijas

No kreisās: ALAs Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis, vēstniece Džūdija Gārbera, Ārlietu ministrijas praktikante Anna Granta, ALAs kasieris Gustavs Plato, ALAs valdes priekšsēdis Dr. Juris Mežinskis

No kreisās: ALAs ģenerālsēkretārs Raitis Eglītis, kasieris Gustavs Plato, ASV vēstniece Latvijā Džūdija Gārbera, ALAs valdes priekšsēdis Dr. Juris Mežinskis, Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis

Salas baznīcā, 4 Rīga Lane, Melville, NY
Svētdien, 13. septembrī dievkalpojums
10.30 no rīta; sekos

BĒRNU SVĒTKI

Izpriecās bērniem – nodarbības,
bazārs, azāids, kafejnīca

Laiņi ielūdz Ņujorkas draudzes Salas novads

Irene Elksne Geislere

ASV Fulbraita stipendija pētniecības darbam Latvijā 2009./2010. mācību gadā piešķirta diviem Kalamazū latviešiem – doktorandei Irenai Elksnei Geislerei (*Geisler*) un pētniekam

Divi Kalamazū latvieši dosies uz Latviju ar Fulbraita stipendiju

Gabrielam Burketam (*Gabriel Burkett*).

Irene Elksne Geislere Latvijā turpinās pētniecību par latviešu sieviešu pārdzīvojumiem terrora (okupācijas, izsūtīšanas, trimdas) apstākļos.

1979. gadā Irene Elksne Geislere Mičigenas universitātē ieguva bakalaura gradu vēsturē, 2005. gadā Springarboras universitātē maģistra gradu organizācijas vadībā un 2006. gadā Austrummičigenas universitātē maģistra gradu bibliotēkzinātnē. Kopš 2006. gada I. Elksne Geislere turpina studijas Rietummičigenas universitātē doktora gradam vēsturē.

I. Elksnei Geislerei ir ilga pārdzīvojamā pieredze. Kopš 1979. gada viņa bijusi mācībspēks vairākās augstākās mācību iestādēs,

2007. gadā sāka mācīt vēsturi Rietummičigenas universitātē.

I. Elksne Geislere lasījusi lekcijas dažādās konferencēs; savos pētījumos viņa pievērsusies sievietes pārdzīvojumiem un liktenim padomju okupācijas laikā Latvijā. Pētījums par 1941. gadā izsūtīto sieviešu likteņiem, kam pamatā mutvārdu liecības, pieņemts publicēšanai Kanadas Mutvārdu vēstures apvienības (*Canadian Oral History Association*) 2009. gada izdevumā *Canadian Oral History Forum*.

I. Elksne Geislere atkārtoti saņēmusi apbalvojumus – Gvena Rāberga (*Gwen Raabaerg*) balvu par izcilu pārdzīvojamā darbu (*Award for Teaching Excellence*), viņas darbu un pētījumus atzinīgi novērtējušas dažādas profesionālas organizācijas – Rietum-

mičigenas universitātē, Skandināvijas studiju veicināšanas biedrība (*Society of Advancement for Scandinavian Studies*), Amerikas universitāšu sieviešu apvienība (*American Association of University Women*), kā arī Daugavas Vanagu apvienība.

Irene Elksne Geislere ir vairāku profesionālu organizāciju biedre un aktīva Kalamazū Daugavas Vanagu apvienības valdes locekle.

Gabriels Burkets beidzis arhitektūras studijas Pensilvānijas universitātē ar bakalaura gradu un Latvijā pievērsusies arhitektūras pētniecībai. Arī G. Burkets ir aktīvs Kalamazū Daugavas Vanagu apvienības biedrs.

Abi jaunie zinātnieki latvisko pamatizglītību ieguvuši Kalamazū latviešu skolā un Ģeņezera

Gabriels Burkets

vasaras vidusskolā. Kalamazū latvieši lepojas par abu pētnieku panākumiem un novēl viņiem labas sekmes turpmākā darbā.

Biruta Abula

1983. gads Vosa vaļā palaistais mazais zobrats

Latvijas okupācijas karog-nesējs Voss nometis liekulības un piesardzības masku, un viņa ciniskā atskaite Kremļa kungiem Maskavas komjaunatnes avīzē *Komsomoļskaja pravda* tiešām ir tik baiga, ka elpa aizraujas. Pirmo reizi viņš atklāti cildina savus pasākumus un panākumus krievu valodas godā celšanā. Un šo Maskavas krievu avīzē iespiesto rakstu tūliņ Rīgā pārspiedusi arī *Padomju Jaunatne* par zināšanu visiem – arī mums.

* Mēs cenšamies visus pasākumus vienlaikus vai pēc kārtas rīkot latviešu un krievu valodā, jo cilvēki, kas prot šīs valodas, veido kolektīvu vairākumu.

* Daudzi rajonu un pilsētu liel- tirāžas laikraksti iznāk abās valodās.

* Gandrīz viena trešdaļa republikas televīzijas un radio raidījumu skan krievu valodā. Ielu, valsts un sabiedrisko iestāžu, tirdzniecības, kultūras un sadzīves uzņēmumu nosaukumi doti abās valodās.

* Pašlaik republikā ir jau 130 skolas, kur paralēlklās mācības notiek latviešu un krievu valodā.

* Lielākā daļa republikas iedzīvotāju tagad brīvi pārvalda krievu valodu.

* Krievu valodu brīvi pārvalda gandrīz visi Latvijas jaunieši, kas tiek iesaukti bruņoto spēku rindās.

Tāds ir Vosa vaļā palaistais mazais zobrats. Vai to tiešām esam pietiekami pamanījuši, aptveruši, izklieguši pasaulei? Vai tas nav paslīdējis garām, jo tas sāks un piekopts jau ilgu gadu, kaut arī vēl nekad tik nekaunīgi vaļsirdīgi nav iemests mums sejā kā tagad šajā Vosa atskaitē?

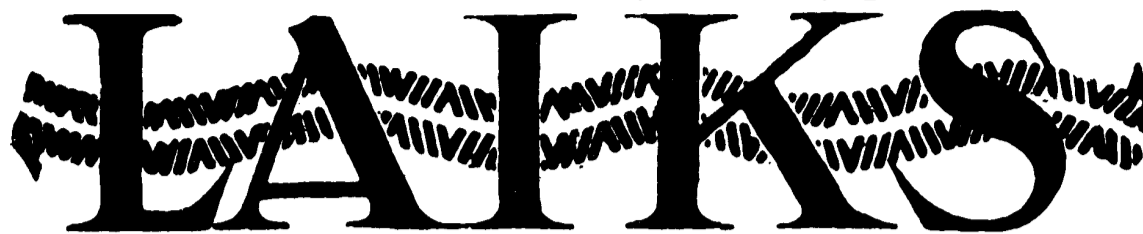
Bet Vosa rakstam ir arī beigu daļa, kurā viņam savu kungu priekšā jāatzīstas, ka visas pūles un viņa šķietamie panākumi tajā pašā laikā cietuši arī neveiksmi. Viņš izgāž savas dusmas un taisnojas ar visu ko: „republikas neilgo pastāvēšanas laiku, ģeografisko tuvumu Rietumu ideoloģijas centriem, latviešu reakcionāro emigrāciju”. Pēdējos gados šie ideoloģiskie centri esot krasi aktivizējušies. Ievērojami pieaudzis Latvijai domāto naidīgo ārzemju radio raidījumu apjoms, ideoloģiskajām diversijām plašāk tiek izmantoti tirdzniecības, zinātnes, kultūras sakari un pat radniecības saites. Dienas gaismā izvilkti nodrāzti ideoloģiskie apgalvojumi, it kā notiekot latviešu piespiedu „rusifikācija”.

Rusifikācija ir baismīgs drauds, bet Vosa pieteiktā „kontrpropagandas cīņa” liecina, ka latviskās apziņas nokaušana – pat ar bērnu dārziem sākot, joprojām nav izdevusies, un Voss bezspēcīgā niknumā vērsas atkal pret emigrāciju un ģeografisko novietojumu.

Vosa zobrati kauc. Mēs nedrīkstam tikai noskatīties un gaidīt. Katra un ikviena pienākums ir palīdzēt šai Vosa nolādētai „zināmai daļai”, tam latviskajam, kas par spīti visam vēl cīnās, vēl joprojām nav samalts.

Arturs Strautmanis

Gaidot laikraksta 60 gadu jubileju Laiks ienāca katra latvieša mājā un stāstīja patiesību

Fragmenti no publikācijām

1984. gads Vēstījums latviešiem Pieņemts PBLA valdes sēdē Minsterē

„Mums visiem vienas sāpes un vienas cerības,” reiz teica latviešu dzejnieks. „Mēs visi” esam tie latvieši un latvietes, kas savā sirdī nes sapni par brīvu un neatkarīgu Latviju. Lai kur mēs dzīvotu – okupētajā Latvijā, Sibīrijā, padomju cietumos vai darba nometnēs, vai brīvās pasaules kontinentos – ikvienam rūp katrs apspiests, apcietināts vai izsūtīts latvietis, katra nežēlīgā padomju režīma upuris. Mums sāp svešu zābaku nesaudzīgie soļi uz Latvijas zemes, nevēlīgā industrializācija, Baltijas jūras piesārņošana. Mums derdzas pārestības, pazemojumi un meli, kurīem savā zemē pakļauta latviešu tauta.

Šis ir visu mūsu sāpes. Bet visiem mums ir arī vienas cerības, viens kopējs mērķis: atkal redzēt Latviju brīvu; piedzīvot, ka Latvijā atkal valda pati latviešu tauta. Un mums visiem – visur ir jāstrādā, lai šo cerību īstenotu.

Brīvajā pasaulē to darām ar Latvijas vārda daudzinašanu un protestiem pret okupācijas varu Latvijā. Mūsu balsis ir sadzirdētas starptautiskās konferencēs – Helsinkos, Beļgradā, Madridē un Stokholmā. Savu balsi mūsu labā pacēlīs Eiropas parlaments, Baltijas valstu problēmu atkārtoti pieņemējušās ASV delegācijas ANO un citos starptautiskos forumos. Nu jau trešo gadu ar Kongresa abu namu rezolūciju un valsts prezidenta parakstu 14. jūnijs pasludināts par Baltijas brīvības dienu, simboliski no tautas sēru dienas piemiņas izejot uz apņēmību turpināt cīņu pret mūsu tautas apspiedējumiem.

Brīvajā pasaulē allaž atgādinām netaisnību, kas nodarīta Baltijas valstīm, stāstot par savu likteni, atsedzam sava – un visas brīvās pasaules – ienaidnieka patieso seju. Informācija ir mūsu cīņas galvenais ierocis. Pacelsim visi savas balsis – un runāsim to, ko nedrīkst mūsu tautas brāļi un māsas dzimtenē.

Okupētajā dzimtenē tautas uzdevums ir cits. Tas ir – izturēt, saglabāt dzīvu tautas kodolu un nepazust. Par ziemcietni mūsu tautu dēvējis Andrejs Eglītis, bet lai pārdzīvotu bargu ziemu, arī ziemcietim nedrīkst ļaut izsilt saknēm un sēklai. Tām jāpaliek dzīvām. Tām nenoliedzami degsmi dod mūsu kultūra. Mēs visi priecājamies par katru latviešu valodas vārdu, kam latviska apziņa; par dziesmu, kam latviska skaņa; par audumu ar latvisku pārdzīvojumu. Katra latviskās dvēseles izpausme dod mums cerības staru nākotnei.

Šogad, 120 gadus kopš Dikļu

Dziesmu svētkiem, vēl „līgo lepna dziesma”. Lai dziesma, dziedāta šeit Pasaules brīvo latviešu Dziesmu dienās Minsterē, atbalsojas arī Latvijā un nes vienotības – un cerības vēsti latviešiem visā pasaulē.

Latviju latviešiem!
Latviešus Latvijai!

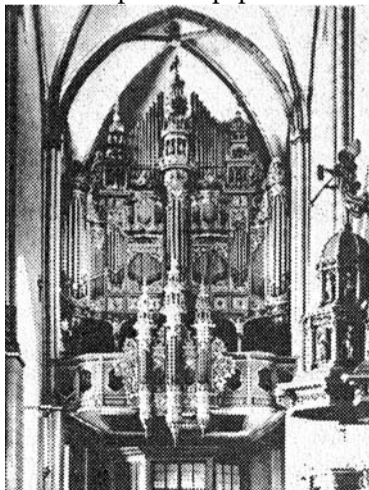
Pasaules Brīvo latviešu
apvienības valde (08.08.)

No ASV prezidenta Ronalda Rēgena uzsaukuma Apspiesto tautu nedēļā

ASV kongress ar 1959. gada 17. jūlija rezolūciju prasa ASV prezidentam trešo jūlija nedēļu apzīmēt par Apspiesto tautu nedēļu. Tāpēc nedēļu, kas sākas 15. jūlijā es proklamēju par apspiesto tautu nedēļu un uzaicinu ASV iedzīvotājus to attiecīgi atzīmēt.

Vienreiz gadā amerikāņi lūgti pārdomāt un atcerēties, ka brīvība un neatkarība, ko tie bieži uzskata kā pašu par sevi saprotamu, ir liegtas daudzām nācijām pasaulē. Amerika joprojām tic, ka visi cilvēki ir radīti vienlaicīgi tiesībās. Lai paliktu uzticīgi šim principam, mums jāatzīst, ka apspiestām tautām Radītājs ir devis tās pašas tiesības noteikt, kas pār viņām valdīs kā tām, kas dzīvo brīvībā. Apspiestām tautām ASV ir cerība un iedvesmas simbols. Būt par vadītāju nozīmē, ka ASV uzticīgi jāuztur demokrātiskie principi un jārunā aizstāvot cilvēces tiesības.

Pagājuši 25 gadi, kopš tika pasludināta pirmā Apspiesto tautu

Rīgas Doma ērģeles

nedēļa, bet tās nozīme nav mainījies. Tās nozīme ir vēl augusi, sevišķi tāpēc, ka citas nācijas ir nonākušas zem komūnisma dominācijas. Mums jāatceras neskaitāmie upuri un varoņi. Mēs turpināsim prasīt brīvību apspiestām tautām un atbrīvošanu nepatiesi apsu-

dzētiem un ieslodzītiem. ASV prasīs, lai Apvienoto Nāciju chartas un Helsinku vienošanās parakstītāji respektē parakstītos principus un nolīgumus. Mums tas jā dara drošsirdīgo cilvēku labā, kas tiek vajāti savas nacionālāties, reliģisko uzskatu un brīvības centienu dēļ. (25.07.)

Koncertērģeliece Brigita Mize

Apostelkirche ērģelkoncertā atskanēs latviešu komponistu darbi izcilās ērģelieces Brigitas Mizes izpildījumā. Viņa kopš 1982. gada dzīvo Minsterē, Vācijā, un strādā par docenti Minsteres valsts mūzikas augstskolā, kur vada ērģelmūzikas klasi. Vienlaicīgi ērģeliece sniedz arī koncertus dažādās Eiropas valstīs.

Koncertērģeliece Brigita Mize

Daudziem latviešiem viņas vārds pazīstams pēc astoņām iespēlētām skaņu platēm un neskaitāmiem koncertiem Rīgas Domā. Brigita Mize dzimusi un augusi Latvijā. Beigusi Jāz. Vitola Latvijas Valsts konservatorijas klavieru klasi (prof. H. Brauns) un ērģeļu klasi (prof. N. Vana-dziņš), iegūstot pianistes, koncertērģelieces kamerorķestra solistes un mūzikas pēdāgoģes diplomus. Papildinājusi meistarību Prāgas mūzikas akadēmijā pie prof. Jiri Reinbergera.

1972. gadā ērģeliece kļūst par Latvijas valsts filharmonijas solisti. Desmit gadu laikā sniegti vairāk nekā 800 koncerti visā Padomju Savienībā, Eiropā, Āzijā un Austrālijā, bieži kopā strādājot ar starptautiski pazīstamiem diriģentiem, orķestriem un solistiem. Brigita Mize piedalījies daudzos internacionālos festivālos, vienā no šiem festivāliem Polijā (*Kamien Pomorski*) 13 344 radioklausītāji viņu atzina par labāko izpildītāju starp 20 dažādu zemju ērģelniekiem.

Koncertos Minsterē atskanēs tikai latviešu komponistu mūzika – Jāz. Vitols, Alfr. Kalniņš, Jāz. Mediņš, H. Pavasars, A. Žilinskis, R. Jermaks un A. Vitoliņš. Daudzu skaņdarbu pamatā ir latviešu tautas dziesmu temas, kā „ka-ŗavīri bēdājās”, „Pūt, vējiņi!”, „Ej saulīte drīz pie Dieva”. Latviešu mūzikas programmu papildinās F. Lista korālis „Lai Dievu visi teic”. (18.07)

Rīgas Doma ērģelēm – 100

Šogad svinam Rīgas Doma slaveno ērģeļu 100 gadu jubileju. Neskatoties uz pārbūvēm instrumentu saglabāties oriģinālā. Tas pieskaitāms pie retajiem, leģendāriem mūsu laika instrumentiem, kā vienreizējs romantiskās ērģelbūves un ērģelšpēles piemineklis.

Zelta laureāts

Pensilvānietis, 27 gadus vecais Aldis Bērziņš ASV vīriešu volejbola izlases pamatsastāvā Losandželosas Olimpiskajās spēlēs izcīnīja zelta medaļu. Finālā ASV vienība pārspēja Brazīlijas volejbolistus – 15:6, 15:6, 15:7.

Aldis volejbolista gaitas savā laikā sāka Gaŗezera vasaras nometnē. Tagad viņš nolēmis studēt Pensilvānijas valsts universitatē maģistra gradam biomechanikā (Ohaijo jau beidzis astronomijas fakultāti) un trenēt augstskolas volejbolistus. Bērziņš savam priekam nodarbojas arī ar futbolu un slidošanu.

Aldis Bērziņš

* Amerikas olimpieti sieviešu šķēpa mešanā Karinu Smitu jau kopš 1976. gada – ar dažiem pārtraukumiem – trenē un sagatavo kādreizējais pasaules klases latviešu šķēpraidis Jānis Doniņš. Abi tagad dzīvo Jūdžinā, Oregonā. Doniņš savu labāko rezultātu – 89,33 m sasniegta 1971., Smita – 64,60 m – 1983. gadā.

* ASV olimpiskās vienības kvalifikācijas sacensībās peldēšanā Indianapolē startēja arī divas latvietes – Eimija Bērziņa un Kristija Vedēja.

Amerikas baltiešu brīvības līgas iecerētais mūŗa gleznojums Losandželosas Olimpisko spēļu laikā, ko sacikšu organizācijas komiteja noraidīja. Mākslinieks Edgars Jeriniņš

Publikāciju sagatavojis
P. Karlsons

Reinis Ādmidiņš

(4. turpinājums)

Teodors Zeltiņš raksta:

Manā aptuvienē nekādu literāru jaunumu nav. Nav gadījies lasīt arī Ķīkaukas Putnus, jo mēs ar grāmatām neapmaināties, tāpat arī Saliņš ne, un ej nu saziņi, kur Imantas apgāda grāmatas kāds pārdod. Tās, ko izdeva „Tilts”, Uģis atsūtīja, kas par pāris rakstiem sācis sūtīt visas savas jaunās grāmatas. No tām Ķīkauka kaut kā likās simpātisks un apsolīgs. Bet nupat „Tilts” simtajā burtnīcā viņa raksts liek kļūt domīgam, vai tikai viņa galvā par daudz nav sakāpis slavas apreibums. Ne no šā, ne no tā nēmis un nolamājis vai visur trimdas latviešus, ir kā tie tur Latvijā visi stāvētu kā uz pjedestāliem sakāpuši cildenības pieminekļi, līdz pat šeienei atstarodami savu garīgo spēku, pie kuŗa mums nu vajadzētu vairāk pieturēties nekā pie trimdas delikatešu ēdējiem. Es gan esmu saklaušinājis, ka arī tur netrūkst ne delikatešu cienītāju, ne blēžu, ne spekulantu, ne krievu roklaižu un visādu sugu gudru izdzīvotāju. Galu galā tie pagalam nopeltie trimdinieki lasa mūsu grāmatīnas, un bez viņu atsaucības tās laikam gan nevarētu iznākt. Un ir jāšaubās, vai Rīga par trimdas rakstniekiem arī tad apžēlotos. Čau! Teodors.

Jau pēc divām nedēļām T. Zeltiņš raksta, ka sludinājumi vēsta, ka mana Antiņa debesgrāmata esot jau iznākusi, tad nu nākamnedēļ braukšu pakaļ autora eksemplāriem, kad arī Tev vienu tūdaļ ievīstīšu un sūtīšu prom, ar interesi gaidīdams, ko Tu teiksi, jo šī grāmatā esmu stāstījumu stipri bremzējis, jo Tu un citi man šad un tad esat piemetuši, ka allaž izstāstu visu pārāk ātri un steidzīgi. Pašam nu ir stipras aizdo-

„Dārgais Dižanšlāv” un „Mīlais Teo”

Anšlava Eglīša un Teodora Zeltiņa vēstulēs ielūkojoties

mas, vai tikai nebūšu kritis pretējā galējībā, vairāk stāvēdams uz vietas nekā kūnādāties uz priekšu, un tā grāmatā esmu iedabūjis iekšā mazāk, nekā biju domājis.

Veiksmīgu veicību vēlēdams Teodors. 1970. g. 13. aprīlī.

Vairākās vēstulēs rakstīts par „proposeriem” (profesoriem – R. Ā.), kas referējuši par latviešu literatūru. T. Zeltiņš atgādina, ka profesora Freimaņa „personiskā parādība mani nekad nav sevišķi interesējusi,” bet „baida īpašu ieredzi un referāti allaž top rakstos likti”. G. Saliņa apskats „tika noraidīts”. Freimanis atklājis, ka Anšlavs Eglītis esot „vājāks īso gabalu rakstītājs nekā romānu. To izlasījis, Saliņš tālruni brēca, ka Dzintariņš (Freimanis – R. Ā.) laikam Tavus stāstus dikti pavirši lasījis. Viņš (Saliņš) Tavu „Pēdējo mohikāni” lasījis ar makten ieliksmotu dvēseli, tāpat kā es to darīju. Un abi atcerējāties šai sakarā arīdzan Tavu „Neierasto Ameriku...” Par savas daiļrades plāniem T. Zeltiņš informē:

Pa šo laiku diezgan interesanti temati, tā sakot, sastāvējušies rindā un gaida savu kārtu. Bez tam, nemaz vēl nezīnu, cik smagi man par šo grāmatu mazgās galvu. Bija kaut kā neērti trešo reizi pēc kārtas Tevi apgrūtināt kā recenzentu un pateicu, lai grāmatu sūta Gāteram. Par viņu, kā jau pats zināsi, grūti iepriekš paredzēt, ko uzraksta.

1970. gada 10. septembrī T. Zeltiņš vērsas pie Anšlava Eglīša:

Esmu sācis savu pusfeletonisko pačalojumu virkni, redzēs, cik ilgi pietiks atjautas to tādā garā turpināt, un gribu tanī ietilpināt arī pačalojumu par Tavu jauno lugu, kas varētu izpausties kā dubultim-

tervija vienā gabalā – ar Tevi un Uršteinu. Gabalam varētu būt tāds virsraksts: „Nav nemaz tik vienkārši – romānam tapt par lugu.” Un to varētu ievadīt norāde, ka dažu centīgu dramaturģu lielā ražība, kā Latvijā (Zonbergs), tā trimdā (Valdmanis) var zināmā mērā radīt maldīgu ieskatu, ka tas ir viegls darbs, kāds tas nemaz īstenībā nav. Un tā kā es pats esmu dramaturģis tikai paša balādi, tad man ir pagrūti priekšā stādīties, kādas problēmas autoram uzstāda romāna pārstrādāšana lūgā. Un ar šādu jautājumu tad es grieztos pie Tevis. Un būtu skaisti, ja Tev patiktos pastāstīt par problēmām, ar kuŗām bija jāsaduras. „Bezkaunīgos večus” pārstrādājot lūgā. Tavam teiktajam tad es pievienotu Uršteina izteiksmi, cik labi Tev ir izdevies savus nodomus realizēt. Ja šai lietā Tev vēl būtu kas īpašs sakāms, nekautrējies izteikties, jo domāju, ka varēšu sagrāmatīt sevi pietiekami daudz atjautības, lai piešveicētu klāt vajadzīgos jautājumus.

Tad nu palieku cerībā no Tevis kaut ko sagaidīt. Teodors.

Trimdas sabiedrībā ārpus Latvijas Rietumos bija 150 000 latviešu. Septiņdesmito gadu sākumā iezīmējās vecākās paaudzes sabiedrība un jaunākā, – ko dēvēja par „trimdas nākotnes cerību”. Gunars Irbe skumji piezīmēja, ka

„Nākotnes cerība” nebūt neiet virzienā, lai saglabātu trimdas sabiedrību kā etnisku un kultūralu vienību, bet gan, lai saplūstu ar majoritātes vidi, ieņemot tajā savām interesēm un spējām atbilstošu vietu.

A. Eglītis un T. Zeltiņš bija pārliecināti, ka „tautu var mīlēt ar viņas literatūras un vēstures

pazīšanu”. (Zibergs) Trimdas sabiedrība, kā uzsveris G. Irbe, nav statiska, bet dinamiska vienība, kuŗā notiek gan vertikālas (paaudžu), gan horizontālas (imigrācija, emigrācija) maiņas, kā arī sabiedrības struktūras iekšējās pārvērtības. Šīs pārvērtības sabiedrībā un literatūrā lasām abu rakstnieku vēstulēs. Latviešu rakstnieku grāmatas nolasītas paliek grāmatu veikalu plauktos, nedrukāti manuskripti „paliek uz ledus” labākiem laikiem, tikai Ziemsvētku tirdzniecība vieš cerību. Un vēl ir iespēja izdot jubilāra grāmatu, kuŗam svinēta „apaļa jubileja”. Par to raksta T. Zeltiņš:

1971. g. 9. okt.

Mīļo Anšlav!

Tomēr saņēmos un iebraucu uz Knutiādi Ņujorkā. Tā iepriecināja tikai daļēji ar savu oficiālo daļu, pēc kuŗas, diemžēl, neizdevās ar Knutu (Lesiņu – Red.) kopā pasēdēt. Par to jutāties drusku vilusies – ir es, ir Gunars Saliņš, ir Jānis Krēslis, ir Vitauts Kalve, kas tad vieni paši aizgājām uz krogu bez viesi, jo Valda stingri noteica, ka pēc sarīkojuma ir viņai, ir Knutam esot jāatpūšoties, jo otrā dienā esot jāuzstādoties Filadelfijā. Tā ar Knutu varējām pārmit tikai dažus vārdus, kas, kā varēja manīt, būtu labprāt ar mums kādu stundiņu kopā panīcis, bet ko lai dara, arī lieliem māksliniekiem ir jāklausa savai mājas valdīšanai. Tad nu kaut ko varu pastāstīt tikai par viesizrāžu programmu, kuŗā interesantākā daļa bija Knuta atmiņu stāstījums par Rīgas laikiem. Tanī vairākas reizes viņš pieminēja arī Tevi, un tik labvēlīgā iekrāsojumā, ka nemaz nelikās, ka viņš uz Tevi turētu nelabu prātu. Ir ļoti

iespējams, ka šis brauciens Knuta omu būs ievērojami uzlabojis, jo viņš bez parastā nūgruma stāstīja arī par tikšanos ar izdevēju. Tās rezultātā Grāmatu Drauga apgādā uz Ziemsvētkiem iznāks jaunā iespiedumā „Janka Mūzikants”. Ar Tavu romānu, kā spiestuvē redzēju, ar lielu joni steidz dabūt gatavu uzsvētkiem. Burtliči, metieři un korektors raujas vaiga sviedros. Tā nu būtu patīkamākā daļa, ko varu Tev pavēstīt. Diemžēl, ar Tavu lugu krājumu nekas nesanāks. Izdevējs nav pārliecināms, ka tam rastos pietiekams skaits lasītāju. Tāds neesot arī Ziverta lūgām. Sūdzējās, ka grāmatas vairs nepērkot tik labi kā agrāk. Tā arī Janovska stāstu grāmatu un „Ēnu menuetu” nepērkot tik labi kā viņa pirmos romānus. Vispār viņš ir noskaņojies pret grāmatu izdošanu vairākās daļās. Tā nu negrib izdot arī Antiņa ceturto daļu, jo no Antiņa debes esot palikuši pāri apm. 400 eksemplāru, kamēr divas pirmās daļas iznākušas divos iespiedumos. Arī no Tava „Cilvēka mežā” palikuši pāri kādi 700 eksemplāru, par spīti tam, ka pirmā daļa izpārdota. Tā nu Antiņa debesgaitu nobeigums pagaidām jānoliek „uz ledus”, par ko gauži noraudājos. Būtu bijis trāpīgāk visu savamzīt iekšā vienā grāmatā, tad darbs būtu nobeigts. Bet ko šī atziņa vairs tagad līdz? Izdevējs iedomājies, ka izdošanai visizdevīgākie esot vienā sējumā nobeigti darbi, kas tad arī turpmāk būs jāievēro. Tāpat nav nekādu izredžu viņu iekārdināt ar kādu fantastisku romānu, pret kādiem latviešu lasītāji neizrādot diezkādu interesi. Var jau būt, ka tas ir iemesls, ka pret Antiņa debesgaitām lasītāji izturas stipri atturīgi.

(Turpinājums sekos)

Dzejas vakars pilnmēness gaismā Sietlā

Sietlā augusta vakarā, vērojot dramatiski skaistu saulrietu, Sietlas latviešu grāmatu kluba dalībnieki tikās romantiskās dzejas vakarā Vairas Pelēķes-Kristoferas mājās. Grāmatu klubs darbojas jau septiņus gadus, un parasti tā dalībnieki satiekas dienā un pārrunā kādu grāmatu, visbiežāk romānu. Šoreiz uz dzejas vakaru bija ielūgts goda viesis – pilnmēness, un viņš arī ieradās. Par laimi nebija apmācies, mēnesi varēja redzēt visā spožumā, tikai viņš atnāca pie mājas galvenās ieejas, nevis pie terases, kur sēdēja dalībnieces. Tomēr mēness auru varēja manīt, un viņš līdz ar vīnu un smaržīgajām rozēm papildināja vakara romantiku. Katra dalībniece bija paņēmusi līdzi pāris mīļāko dzejoļu par mīlestību, lai tos nolasītu kluba biedriem.

Dzejas vakaru ievadīja Juŗa Kulakova dziedātais Jāņa Ziemeļnieka dzejolis „Toreiz”, kas sarīkojumam piešķīra īpašu gaišotni. Dalībnieču lasījumi sākās ar Friča Bārdas smeldzīgo dzejoļu „Svešinieks” par milas uzplaukušā jaunās meitenes sirdi un beidzās ar pirmo vēstuli no Elzas Kezberes skaistā dzejoļu cikla

No kreisās: Zenta Bergmane, Ināra Rogaine, Sarmīte Dāvidsone, Māra Bērziņa, Vija Ozola, Ilma Apsīte, Laila Galiņa; aizmugurē Inta Viste, Vija Rauda, Vaira Pelēķe-Kristofera

„Vēstules Pēram Gintam” skanot Edvarda Grīga „Solveigas dziesmai”. Dalībnieces lasīja arī latvie-

šu klasiku (Aspazijas, Friča Bārdas, Rūdolfa Blaumaņa, Kārļa Skalbes, Elinas Zālītes) un mūs-

dienu autoru (Vizmas Belševicas, Lijas Bīdākas, Ārijas Elksnes, Imanta Ziedoņa, u. c.) milas liri-

ku par dažādām temām: aizraušanos, laimi, vilšanos, zaudējumu, skumjām, šķiršanos. Patīkams papildinājums bija Intas Vistes latviski tulkotais amerikāņu dzejnieces Ednas Milleijas (Edna St. Vincent Millay) mīlas sonets. Ne visas grāmatu kluba biedres varēja šai vakarā piedalīties, bet tās, kuŗas atnāca, bija sajūsmīnātas. Paldies Vairai un katram, kas lasīja dzejoļus.

Kluba biedri kā parasti ziedoja naudu Baltiešu studiju programmai. Vašingtonas universitātes Skandināvu nodaļa šogad svin 100 gadu jubileju, un Baltiešu programmai ir jau 15 gadu. Par godu šim jubilejām Vašingtonas universitātē 26. septembrī stādīs astoņus ozolus, vienu katrai zemei, kas pārstāvēta Skandināvu nodaļā, tostarp Latvijai, Lietuvai un Igaunijai. Šī projekta nosaukums: *The Nordic-Baltic Centennial Oak Grove*. Visi laipni aicināti projektu atbalsīt un piedalīties koku stādīšanas ceremonijā. Arī mums tur būs savs, latviešu ozols!

Sīkāka informācija: <http://depts.washington.edu/scand/support>

I.V.

Amerikas latviešu apvienības Izglītības nozares rīkotā jauniešu ceļojuma „Sveika, Latvija – XXII” dalībnieki no 12. līdz 25. augustam ceļo pa Latviju. „Sveika, Latvija!” ir divu nedēļu izglītības

„Sveika, Latvija!” divdesmit otrais ceļojums

Pēc tradīcijas nostājamies kopīgam fotouzņēmumam un pēc labas latviešu parašas – puķes mājas mātei. Šoreiz redaktore Ligita saņēma krāšņu saulespuķi

programma, ko organizē un finansiāli atbalsta Amerikas latviešu apvienība (ALA). Mērķis ir

dot iespēju Amerikas, Kanadas un Austrālijas latviešu izcelsmes bērniem, kas par Latviju ir ga-

dziem mācījušies latviešu papildskolās un beiguši 8. klasi, savām acīm redzēt Latviju un to iepazīt.

Ceļojums pa visiem četriem Latvijas novadiem ir dzīva ģeografijas stunda. Ceļojuma programma ir intensīva. Maršrutā iekļaujām mūzejus un memoriālas vietas, kas saistās ar skolā iepazītajiem latviešu rakstniekiem un vēsturiskām personām, piemēram, Kārli Skalbi, Rūdolfu Blaumani, Annu Brigadieri, Krišjāni Baronu, Oskaru Kalpaku u. c.

Ģīdu pavadījumā apmeklējām pilis un baznīcas, kā arī novadu mūzejus, redzam, kā top tautas māksla audēju, keramiķu un dzintara meistaru darbnīcās.

Ceļojuma gaitā bērni iepazīstas ar mūsdienu Latviju, tās sabiedrību un kultūru. Katra grupa pavada divas dienas ar skolēniem no divām Latvijas skolām, kas iepazīstina „Sveika, Latvija!” dalībniekus ar savām skolām un savu novadu.

Šogad viesosimies Rēzeknes rajona Dekšāres pamatskolā un Kuldīgas rajona Skrundas vidusskolā. Jaunieši sadraudzējas kopējās nodarbībās un satiekas vēl atvadu dienā Rīgā, kad apmeklē Saeimu un ASV vēstniecību. Brauciena dalībniekus bieži pieņem arī Latvijas Valsts prezidents, uzsverot „Sveika, Latvija!” dalībniekiem un Latvijas skolēniem, cik svarīgs Latvijai ir katrs,

kas sevi uzskata par latvieti un kam rūp Latvijas nākotne.

Anita Juberte,
projekta „Sveika, Latvija!”
vadītāja

Jaunie Laika lasītāji un nākamie korespondenti Rīgas redakcijā

Andra Atvars lasa aprakstu par avīzi Laiks

„Sveika, Latvija!” ceļotājiem par labu tradīciju ir kļuvis laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* redakcijas apmeklējums. Bērnu parasti visvairāk aizrauj stāsts par to, kā tapa *Laika* avīzes iecere un kā Helmaram Rudzītim ar domubiedriem klājās pirmajos tā iznākšanas gados.

Bērni ar prieku parakstās redakcijas viesu grāmatā un pastāsta par sevi, par saviem iespaidiem.

Šogad redakcijai tika sagādāts kāds pārsteigums – Andra Atvars no Sietlas nolasīja savu aprakstu latviešu valodā par avīzi *Laiks*.

Redaktorei Ligītai vislielākais prieks ir mirklis, kad, atbildot uz jautājumu „kuŗš pazīst šo avīzi?”, tiek paceltas visu bērnu rokas. Arī šoreiz vienojamies, ka turpmāk tiksīmies avīzes slejās.

Redakcija ļoti cer, ka „Sveika, Latvija!” ceļotāju pulkā ir arī daudzi jaunie *Laika* korespondenti.

Astra Moora

Par lašiem, forelēm, omuļiem un Omuļiem jeb lieliskās vārdu rotaļas*

Pirms vairāk nekā divdesmit gadiem redīgēju „Ekonomiskās ģeografijas terminu vārdnīcu” latviešu-krievu un krievu-latviešu valodā. Darbs bija piņķerīgs, katrs uz atsevišķas kartītes uzrakstītais vārds pirms un pēc pārrakstīšanas ar rakstāmmašīnu rūpīgi jāpārbauda, vai nav pareizrakstības kļūdu (datoru ar automatiskām kļūdu pārbaudes programmām vēl nebija), un acis ļoti ilgi bijās. Taču ar laiku darbs iepatīkās un, kad bija galā, sapratu, ka esmu neticami daudz iemācījies. Vārdnīcā ievietoti arī tautsaimniecībā nozīmīgāko augu un dzīvnieku nosaukumi, pārbaudīju un iemācījos to latīniskos nosaukumus, sāku apbrīnot zviedru dabaspētnieku Kārli Linneju (*Carl von Linné*, 1707-1778). Sakopojot 18. gadsimta pirmās puses botāniķu un zoologu pētījumus, K. Linnejs izstrādāja augu un dzīvnieku klasifikācijas sistēmu, ieviesa pakārtotos taksonus (sugu, ģinti, rindu, klasi), bināro

nomenklatūru augu un dzīvnieku sugu nosaukumiem, t. i., katrai sugai ir divi latīņu vārdi, no kuŗiem pirmais ir ģints, otrs sugas apzīmējums – varētu pat teikt, ka viņš augiem un dzīvniekiem deva vārdus un uzvārdus. „Ekonomiskās ģeografijas terminu vārdnīcā” aiz daudzgu augu latīniskā nosaukuma ir burts L., jo K. Linnejs šos augus pirmais aprakstīja un izdomāja tiem nosaukumu. Savā vārdā viņš nosauca nelielu mūzjaļu krūmu ar zilganmēļiem zvaniņiem – ziemeļu linneja (*Linnaea borealis* L.). Zviedrijā K. Linnejs ir viens no ievērojamākiem vīriem. Ojārs Vācietis sacerējis Linnejam veltītu ļoti jauku dzejoli.

Ojārs Vācietis

Linnejs

Viņš visai netverāmai dzīvai dabai dibināja federāciju.

Viņš izdarīja Everesta darbu un mīlēja to dabu kā Romeo.

Viņš varēja par savu koku izvēlēties sekvoju vai eikaliptu.

Par savu puķi – pasakaināko no orchidejām.

Bet zied uz zemes juvelieri maza puķe – linneja.

Par bioloģijas galvenajām taksonomijas kategorijām, augu un dzīvnieku iedalījumu – suga, ģints, dzimta, rinda (botānikā) vai kārta (zooloģijā), klase, tips (zooloģijā) vai nodalījums (botānikā) – māca jau piektā klasē. Taču, kamēr pabeidz augstākās skolas, pirmajās klasēs apgūtais jau bieži aizmirsis, to skaidri apliecina televīzijas raidījums „Vai tu esi gudrāks par piektās klases skolēnu?”. No atmiņas daļēji

izgaisušais prātā atkal atausa, rakstā „Brīvpārītīgi uz Sibīriju” divās vietās izlasot apgalvojumu: „foreles pieder pie lašu sugas” un „omuļi ir zivis no lašu sugas”. Pareizi: forele ir lašu dzimtas suga. Tagad pirmais palīgs vārdu un jēdzienu meklējumos ir *Google* (tiesa, ne visam tur var ticēt, tāpēc der arī pašķīstīt grāmatas) un, ierakstot lodziņā vārdu „omuļi”, var atrast, ka Valkas rajona Ērgemes pagastā ir ciems Omuļi. Nez vai tur dzīvo omuļi cilvēki? Ciema iedzīvotāji runā Ērgemes izloksnē, kuŗā ir daudz interesantu vārdu, kādu Latvijas pretējā malā, Kurzemē, nepazīst, piemēram – sprēdze, stoņgelis, nūnis. Ērgemieši savukārt brīnās, ko nozīmē kurzemnieku ikdienā lietotie ņocis, pampālis, krizdole, naģe.

Latviešiem „o” burts ir divskanis (ola), un ārzemniekiem to, tāpat kā divskani „ie” ir diezgan grūti iemācīties izrunāt. Cittautesus māca ātri teikt „u” un „o”,

tad iznāk kaut kas līdzīgs divskanī.

Zivs nosaukumā pirmais burts nav divskanis. Omulis ir kaulzivju klases, lašveidīgo kārtas, viena no sīgu dzimtas (vai lašu dzimtas, jo ne visi ichtiologi sīgu dzimtu atzīst) septiņām sugām, tā latīniskais nosaukums *Coregonus autumnalis migratorius*. Dzīvo Baikala ezerā, bet nārstot dodas upēs. Baikala omulis atrodams arī Latvijas zivju sarakstā, jo 1957. gadā omuļu mazuļus atveda un ielaida Rušona un Lielajā Stropu ezerā Latgalē. Taču Latvijā tie nevaļirojās, populācija neizveidojās, un latviešiem omuļi vēl aizvien jābrauc ķert uz Baikala ezeru.

(Turpināts 8. lpp.)

* Redakcijas piezīme. Šajā rakstā pēc autores vēlēšanās saglabāta garumzīme uz burta o.

Window on Eurasia: Moscow Using the 'Myth of Compatriots Abroad' for Nation Building At Home, Russian Scholar Says

Pols Goubls

Vienna, August 13 – The Russian government's frequent comments about compatriots abroad have led to do with the de-

defense of this group however defined than with the building of the Russian nation at home, according to a St. Petersburg scholar who has examined Moscow's handling of this question in the Baltic countries.

In the current issue of "Neva," Dmitry Lanko, an instructor on international relations at St. Petersburg State University, argues that the post-Soviet Russian leadership in reaction to a mistaken policy of the Soviet regime has made "compatriots into a national myth" and its policy of defending them into another myth (magazines.russ.ru/neva/2009/8/loa8.html).

That becomes obvious, he says, if one considers that the policy itself "does not have precisely designated goals" or even a clear definition of its "object." And consequently, "in the final analysis, [Moscow's] policy in defense of compatriots is more needed by [those] who live in Russia than by the compatriots themselves."

Lanko begins his 6500-word essay with two observations. On the one hand, he says, nations are not defined by one or another objective characteristic but rather by myths about their origins and goals. And on the other, he continues, the Soviet system failed to create "a Soviet people" because it

declared those of its members who went abroad "traitors."

In the wake of the Soviet collapse, the new Russian leadership "immediately began work toward the formation of national myths," and for different reasons, both those who came from the old Soviet system and those who had dissented against it agreed on "the importance of national myths" and reached "a complete consensus" on most of them.

In the first post-Soviet decade, people "openly searched for a national idea," in the last decade they have ceased to talk about it but in practice nothing has changed," Lanko says. And he points to the existence of national myths about a common territory, a common language, a common religion and a common "myth about a [national] Golden Age."

But the St. Petersburg essayist continues, "the myth about the divided nation" and alongside it talk about "compatriots abroad" has taken its place alongside other national myths about a common territory, a common language, a common religion and a common Golden Age.

As was often true in Soviet times and remains so today, "the first to speak out in defense of compatriots abroad were the so-called siloviki" worried about military retirees in the Baltic States. Gradually, however, Moscow focused on the status of "the entire Russian-language population" in that region, something that promised "political dividends" abroad and at home.

"In principle," Lanko says, "there is nothing bad about the struggle for the status of the Russian language population in the Baltic region. However," he

continues, "it is far from clear why the Russian elite, struggle for the rights of Russians in the Baltic ignored their situation" elsewhere.

Part of the reason for this was the rise of another Russian "myth," one that held that "in Estonia and Latvia citizenship is given only to ethnic Estonians and ethnic Latvians and Russians are thereby transformed into non-citizens" who are severely discriminated against. In fact, however, that has never been the case.

Neither Estonia nor Latvia given their aspirations for membership in the European Union and NATO, Lanko says, ever considered tying citizenship to their titular nations and discriminating against everyone else. "In reality," he continues, "they proceeded much more intelligently."

First, they gave citizenship automatically to those who had been citizens before 1940. Then, they provided papers for non-citizens that gave them almost all possibilities of citizens without requiring them to seek citizenship. And finally, they offered a system of naturalization for those interested in becoming citizens that was extremely liberal by international standards.

Instead of recognizing this reality, Moscow sought to score propagandistic points, but these fell flat almost everywhere except inside Russia where the government's claims were believed. Meanwhile, however, Moscow's approach to what it continues to call compatriots has failed because it has not defined its goals or those to whom the policy is nominally addressed.

There are three basic models that countries can choose from in developing a policy toward compatriots, Lanko says: the American which is based on promoting American culture through professional and other groups, the Israeli which seeks to attract Jews living abroad to return, and the Chinese which actively promotes Chinese communities abroad.

The Russian Federation has sought to pursue all these models at once, a complicated and, because of the lack of resources and understanding, self-defeating approach all the more so because of "the lack in the [Baltic] countries of a Russian diaspora, that is, not simply Russians but Russians united by common values, goals and interests."

Moscow's effort to create one has failed for various reasons, Lanko says. On the one hand, widespread corruption among Russian officials has meant that money intended for these communities has gone into the pockets of Russian bureaucrats, something the compatriots clearly see and distance themselves from.

These conflicts within the Russian-language communities are "only the tip of the iceberg," Lanko continues. There are "far more serious" divisions within those Moscow lumps together not only on the basis of when the particular Russian arrived – before 1940, in Soviet times, and subsequently – but also in terms of specific age groups.

(Moscow currently places a great deal of hope in young ethnic Russians who have grown up since the end of Soviet times, but in doing so, Lanko suggests, the

Russian powers that be have failed to recognize both that these young people will grow out of their current "maximalist" approaches and that they are better off in an EU country than they would be in Russia.)

But the problem Moscow faces extend to its confusion of three radically different groups in terms of identity – Russian-language speakers, compatriots, and "simply Russians" – although the St. Petersburg scholar concedes that they do overlap and even "intersect with one another" in their self-identifications.

After surveying the membership of the first two, Lanko turns to the ethnic Russians themselves and points out what is the largest problem of all. "Every nation has its own 'markers,'" he points out, "by which it separates people into those who are its own and those who are not."

"In order to be a German, one must have a German father and a German mother. In order to be French, one must be born in France. In order to be an American, one must have an American passport. But what is it that one must have in order to be a Russian? Of course it would be good to have Russian parents, live in Russia and have a Russian passport."

Such "universally recognized" markers of "Russianness," however, not only do not exist in Estonia; "they do not exist even in Russia." And that is why, he suggests, "the myth of the compatriots" almost certainly will continue to play a far larger role inside the borders of the Russian Federation than beyond them, however much Moscow officials suggest otherwise.

Par Molotova-Ribentropa paktu pēc septiņdesmit gadiem

Māris Manteniņš

Šogad 23. augustā aizritēs 70 gadu, kopš Vācijas un PSRS amatpersonas vienotās par mums labi pazīstamo Molotova-Ribentropa paktu (MRP). Staļins un Hitlers sadalīja Austrumeiropu, parakstot neuzbrukšanas un palīdzības līgumu. Otrās pasaules karš sākās 1939. gada 1. septembrī, līdz ar Vācijas uzbrukumu Polijai. Baltijas valstis ir atguvušas neatkarību, iestājušās NATO un Eiropas Savienībā. Diemžēl pilnīgu drošību tās nav ieguvušas, jo jūtami draudi gan no iekšpusēs, gan ārpusēs. MRP sekas ir bezgalīgas.

Krievijā vēl aizvien Baltijas valstis uzskata par daļu no „tuvējām āzemēm” vai „par interešu zonu”, uz ko esot „vēsturiskas” tiesības, tāpat kā aizstāvēt runātāju krievu valodā. Notiek nemitīga Krievijas amatpersonu iejaukšanās Latvijas iekšējās lietās. Iebiedēšanai tiek izmantots ekonomisks spiediens (enerģijas piegādē, importa ierobežošanā), psiholoģisks (brutālais uzbrukums Gruzijai, brīdinājumi uzlabot krievu valodā runātāju tiesības, sūdzības par cilvēktiesību pārkāpumiem Eiropas cilvēktiesību tiesā), agitācija iekšlietās

(izglītībā – atklāti apgādājot skolas ar materiāliem, kuņģi izraisa negatīvu nostāju pret Latviju un tās pavalstniekiem; tieslietās – aizstāvēt Latvijā notiesātos krievu slepkavas Otrā pasaules kara laikā). Daudzi krievi aktīvi, jūtot atbalstu Maskavā, darbojas pretēji Latvijas valsts interesēm. Laikrakstos, kas iznāk krievu valodā, kā arī televīzijas raidījumu politikās partijas *Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā* (PCTVL) aktīvistu T. Ždanoka, J. Pliners, J. Buzajevs, vēsturnieks Aleksandrs Djukovs un citi atklāti pauž Latvijai naidīgu uzskatu. Visaskaļāk ir krieviete Tatjana Ždanoka, kas atklāti darbojas Eiropas Parlamentā. Pateicamies Frankam Gordonam, kas *Laika* slejās atklāj viņas kaitniecisko rīcību.

Patlaban visvairāk atbalstītāju Latvijā ir partijai *Saskaņas centrs* (SC), (13,7%) un PCTVL (3,8%). Aptaujas liecina, ka sevi par Latvijas patriotiem uzskata 53% krieviski runātāju (salīdzinājumam: 78% latviski runātāju), bet 12% krieviski runātāju sevi uzskata par Krievijas patriotiem. Tas nozīmē, ka Latvijā ir apmēram 30 000-40 000 personu, kuņas aizstāv Maskavas intereses.

Tūkstošiem viņus redzējam t. s. Uzvaras svētkos Rīgā 9. maijā. (Pārdaugavā pie Uzvaras pieminekļa redzēju puķu kaudzes, un mani pārņēma šausmas.) Tiem vēl jāpieskaita krievu līdzskrējēji latvieši, piemēram, Alfrēds Rubiks, kas arī sēž Eiropas parlamentā.

Krievijas „uzvarētāju vēsturē” uzsvērts, ka Baltijas valstis pievienojās Padomju Savienībai brīvprātīgi, baltieši, kuņģi aizstāv savu vēsturi, tiek nosodīti un nomelnoti, nosaukti par fašistiem, apsūdzēti „fašisma slavināšanā”. Atvainoties par Staļina nodarījumiem Krievijā nav nekāda vēlēšanās, jo Staļina slava pilnā sparā tiek atdzīvīnāta. Putins 2007. gadā krievu vēstures skolotājiem paskaidroja: „Ikvienas valsts vēsturē bijuši dažādi notikumi, un mēs nevaram atļauties sev uzkraut par tiem atbildību.” Izdota jauna Krievijas vēsture (*The Modern History of Russia, 1945-2006*), kuņģa Staļins raksturots kā varonis, Čurščovs kā nodevējs, bet Putins kā Krievijas glābējs. Pazīstamais vēsturnieks Orlando Faidžis (*Figes*) raksta: „Kamēr Krievijā turpina noklusēt

notikušās represijas, mēģinot izceļot tās „patriotisko” pagātņi, ir maz cerību, ka Krievija varētu kļūt par demokrātisku valsti, kuņģa valda miers un ir labas attiecības ar kaimiņiem un pārējo pasauli.”

Latvijas nomelnošanā vainojami ne tikai krievi. Visiem ieteicams izlasīt A. Ezerģaļa grāmatu *Nazi-Soviet Disinformation: about the Holocaust in Nazi-Occupied Latvia* (2005) un somu publicista Jukas Rislaki „Maldināšana: Latvijas gadījums” (angļu valodā: „The Case for Latvia – Disinformation Campaigns against a Small Nation – Fourteen Hard Question and Straight Answers about a Baltic Country (2008)”. Abos šajos izdevumos atspēkoti meli un nepatiesas informācija, kāda atrodama krievu un citu tautu presē. Krievi vienmēr centušies ietekmēt ASV amatpersonu sakarus ar Baltijas valstīm. Krievijas vēstnieks Vašingtonā G. Bakhmetevs, kam bija liela ietekme, prezidenta Vudro Vilsona administrācijas laikā asi pretojās Baltijas valstu neatkarības atzīšanai. Otrā pasaules kara laikā Baltijas valstīm bija diezgan liela nozīme lielo valstu diplomā-

tijā. Diemžēl Amerikas laikrakstos un žurnālos parādījās daudz nelabvēlīgu rakstu. Latvijas vēstnieks Vašingtonā Alfrēds Bilmanis centās visus melus šos atspēkot. Gregorija Meiksina grāmata *The Baltic Riddle* (1943) pilnīgi atspoguļo komunistu viedokli. Lidzīga ir 1992. gadā Filipa Bonoska (*Phillip Bonosky*) izdotā *Devils in Amber: The Baltics*. Kaitīgu dezinformāciju kopš 1942. gada beigām izplatīja prezidenta Teodora Rūzvelta valdības laikā, kad viņš izveidoja *The Advisory Committee of Post War Foreign Policy*. Dažādi akadēmiski izglītoti eksperti rakstīja plašus pārskatus par Baltijas valsts vēsturi, ekonomiku, politiskiem apstākļiem utt., taču savāktā informācija bieži tika iegūta no Maskavas avotiem. Nav brīnums, ka padomdevēju komitejas ieteikumi prezidentam Rūzveltam nebija labvēlīgi Baltijas valstīm. (Plašāk par šo tematu var izlasīt manā rakstā „1943: The Year FDR Betrayed the Baltic States”, Latvijas Okupācijas muzeja gada-grāmata 2005.)

(Turpināts 8. lpp.)

(Turpināts no 7. lpp.)

Par Molotova-Ribentropa paktu pēc septiņdesmit gadiem

Nākamā baltiešu nomelnošana notika 1948. gadā, kad ASV Kongress pieņēma *Displaced Persons Act*, atļaujot Amerikā iebraukt 200 000 dīpišiem. Kongresā atbalstīja baltiešu emigrantus, kuŗi bija zaudējuši savas valstis. Protestēja žīdu organizācijas, ievietojot laikrakstos rakstus, kuŗos baltieši bija nosaukti par fašistiem vai nacistu kollaboratoriem. Kongress likumu apstiprināja, bet to dēvēja par antisemitisku. Sekoja nākamais likums, emigrantu skaits tika palielināts, bet tajā baltiešiem vairs nebija privilēģiju.

Mēs labi pazīstam krievu „uzvarētāju” vēstures versiju. (Krievu valdība grasās pieņemt likumu, ka varētu sodīt visus, kuŗi šo versiju neatzīst, arī vēsturniekus. D. Medvedevs jau ir izveidojis komisiju, kas izvērtēs „vēstures viltošanu”.)

Vēsture un tās interpretēšana nav tik vienkārša. Piemēram, nereti vēstures grāmatās rakstīts, ka Otrās pasaules karš sācies 1941. gada jūnijā, kad Vācija uzbruka Padomju Savienībai. Šis uzskats saskan ar krievu viedokli. Vēsturnieki, rakstot vēsturi, bieži pauž tikai savu viedokli vai dara to savtīgu nolūku dēļ, nereti viņus ietekmē ideoloģija vai politiskais uzskats. Amerikas vēsturi pēc Vietnāmas kara pārakstīja tā saucamie revizionisti. Pēc jaunās versijas auksto karu neizraisīja vis Štaļins, bet tas sākās Padomju Savienības un Amerikas nesaskaņu dēļ. *Moral equivallance* raksturoja vienlīdzību Padomju Savienības un amerikāņu morālajā stājā kā iekšlietās, tā ārlietas.

Tāpēc nav ko brīnīties, ka Krievijā vai citur uzrakstītā Otrā pasaules kara vēsture nesaskan ar mūsu versiju. Protams, grūti saprast, kāpēc, piemēram, pazis-

tamais angļu vēsturnieks Aiens Keršavs (*Ian Kershaw*) grāmatā *Fateful Choices – Ten Decisions That Changed The World* (2007), aprakstot Otrā pasaules kara sākumu, nepiemin Molotova-Ribentropa paktu kā vienu no svarīgākajiem notikumiem. Viņš apliecina, ka Staļina ligums ar Hitleru bija loģiska rīcība, jo citas iespējas nebija.

Pat kreisi noskaņoti vēsturnieki Amerikā bija pārsteigti par Staļina slavināšanu Džefrija Roberta darbā *Stalin's War – From World War to Cold War 1939-1945* (2007). Dž. Robertam ir pētījums *Soviet Policy and the Baltic States, 1939-1940: A Reappraisal, Diplomacy & Statecraft* (Nov. 1995), kuŗā autors vēlas atklāt patiesību, kas īsti noticis šai laikposmā, vai pareiza ir baltiešu trimdnieku vai Padomju Savienības vēsturnieku versija? Viņaprāt, Maskavā atrastie dokumenti liecinot, ka Maskavas versija ir tuvāk patiesībai.

Sopavasār redzējām PBS, BBC un angļu vēsturnieka Lorensa Rīsa (*Laurence Rees*) filmu *WWII Behind Closed Doors: Stalin the Nazis and the West*. Šo darbu var raksturot kā nekaunīgu vēstures pārakstīšanu. Pirmā daļā rādīti Molotova un Ribentrops, parakstot dokumentus, bet pieminēta tikai Polija, ko šie slepenie protokoli ietekmē. Baltijas valstis visās trijās daļās it kā starp citu pieminētas tikai reizi. Nezin kāpēc angļu vēsturnieki Baltijas valstis tiši ignorē?

Latvieši un lietuvieši visskarbāk tiek apvainoti Otrā pasaules kara laikā holokaustā. Vēstures grāmatās baltiešu līdzdalība holokaustā vienmēr tiek īpaši izcelta. Nenoliedzami, vācu okupāci-

jas laikā Latvijā un Lietuvā tika nošauti tūkstošiem žīdu, slaktiņā piedalījās simtiem latviešu ar Viktoru Arāju priekšgalā, arī lietuvieši. A. Ezerģails šo laiku ir izpētījis, un daudzi vēsturnieki izmanto viņa grāmatu *The Holocaust in Latvia* (1996); par holokostu Lietuvā ir Alfonsa Eidinta darbs *Jews, Lithuanians and the Holocaust* (2003). Diemžēl daži vēsturnieki vēlas latviešus un lietuviešus nomelnot, apgalvojot, ka žīdi tika nošauti pirms vāciešu ienākšanas. Naiells Fergusons rakstā *The War of the World* (2006) apgalvo: *In the Latvian capital, Riga, there was a ferocious pogrom on the night of July 1, directed not by the Germans but by local Thunder Cross... Similar scenes were played out in Latgale and Daugavpils, where more than a thousand Jews were murdered before a single German materialized. One German observer described what he saw in Latvia as „monstrous”.*

Tonijs Juts (*Tony Judt*) rakstā *Postwar – A history of Europe since 1945* (2005): *The Baltic Waffen SS had been among the most brutal and enthusiastic when it came to torturing and killing Jews on the Eastern front.*

Andrievs Ezerģails izpētījis, ka šādu notikumu nav bijis. Taču N. Fergusons labprātāk citē rindas no Modra Ekšteina grāmatas *Walking since Daybreak* (1999), nevis no A. Ezerģaila pētījuma. Līdzīga versiju par žīdu šaušanu Latvijā ir Valdim Lumanam grāmatā *Latvia in World War II* (2006). Abi latviešu autori un citi, rakstot par šo laikmetu, aizmirst vai negrib ievērot, ka Hitleri un nacisti meģināja šo slaktiņu apslēpt un uzvelt vainu

austrumeiropiešiem. A. Ezerģails uzsveģ, ka daudzi austrumeiropieši, tostarp baltieši, tika apvainoti nepamatoti, izmantojot dezinformāciju.

Visnopietnākā baltiešu nomelnošana sākās drīz pēc 1978. gada, kad ASV Kongress pieņēma tā saucamo Holcmana (*Holtzman*) likumu. Amerikas valdība sāka vajāt Otrā pasaules karā apsūdzētos noziedzniekus, lielākoties austrumeiropiešus. Žīdu šaušanā bija apsūdzēti vairāki latvieši, tostarp latviešu leģionāri. Vēlāk atklājās, ka daudzas liecības un pierādījumi iegūti okupētajā Latvijā un ir viltoti. A. Ezerģails apraksta, kā šī lieta sākās un beidzās. Mazāk glaimojošs ir Ievas Zaķes apraksts par šo akciju: *The Secret Nazi Network: Post World War II Latvian Immigrants and the Hunt for Nazis in the United States*.

Traģiski, ka pēc Otrā pasaules kara latvieši vēsturē pazīstami kā žīdu šāvēji un tur liela mērā vainojams latvietis Viktors Arājs.

Diemžēl komūnisma noziegumi ir palikuši nesodīti un vēsturē maz pieminēti. Francijā 1997. gadā izdeva *Black Book of Communism*, kuŗā pieminēti komūnisma upuŗi daudzās valstīs. Vašingtonā 2007. gadā atklāja komūnisma upuŗiem atklāja pieminēti. Latvietis Edvīns Šnore satricināja pasauli ar savu dokumentāro filmu *Soviet Story*, pielīdzinot nacismu komūnismam. Eiropas Parlaments šogad pieņēma rezolūciju „Par Eiropas sirdsapziņu un totalitārismu, kas apliecina cieņu visiem totalitāro un nedemokrātisko režīmu upuŗiem Eiropā un atzīst to cilvēku nopelnus, kuŗi cīnījušies pret tirāniju un spaidiem. Rezolūcija

aicina pasludināt 23. augustu par dienu, kad godina visu totalitāro un autoritāro režīmu upuŗu piemiņu.”

Par šo rezolūciju balsoja 553 Eiropas Parlamenta deputāti, pret 44. Tas ir liels sasniegums, ievērojot samērā kreisi noskaņotās Eiropas valstu valdības. Līdzīgu rezolūciju pieņēma arī Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Parlamentu asambleja. Šis rezolūcijas pieņemšanas Baltijas valstu valdības. Cerēsim, ka to darīs arī citas Eiropas valstis. Diemžēl radusies stipra Izraelas un žīdu organizāciju pretestība. Laikrakstā *Jerusalem Post* ievietotas publikācijas ar virsrakstiem: *Baltic States assailed for “Holocaust obfuscation”; A combined day of commemoration for the victims of Nazism and communism? Un: There is no question that the greatest threat to the Holocaust narrative today is not the Holocaust denial but rather Holocaust distortion, which is currently rampant in post-Communist eastern Europe, especially in the Baltics.*

Jāpiemin, ka vācieši pēdējā laikā pret Baltijas valstīm ne vienmēr izturējušies labvēlīgi. Piemēram, 2005. gadā vācieši un krievi vienojās par gāzes vada būvi Baltijas jūrā, bet ne caur Poliju, kā būtu bijis daudz lētāk. Baltijas un Polijas amatpersonas pretojas šim projektam, bet bez rezultātiem. Poļu aizsardzības ministrs Vladislavs Sikorskis šādu rīcību pat salīdzināja ar 1939. gada Molotova-Ribentropa paktu.

Molotova-Ribentropa pakts nenoliedzami ir sagādājis milzīgu postu Baltijas valstīm, un tā sekas jūtam arī tagad – nāktone vēl aizvien ir nedroša. Taču nedrīkstam zaudēt cerību, ka MRP tiks pelnīti nosodīts.

(Turpināts no 6. lpp.)

Par lašiem, forelēm, omuļiem...

Šos faktus apstiprināja Latvijas universitātes Bioloģijas fakultātes Hidrobioloģijas katedras lektors un Latvijas Zivju resursu aģentūras Pētījumu departamenta Jūras laboratorijas vadītājs Māris Plikšs.

Pārsteigums radās, pētot dažādus avotus un uzziņot, ka par omuli sauc vīriešu bikšu priekšas aizpogājamo daļu; šajā vārdā „o” ir divskanis.

Vārdi, kuŗos ir burti „h” un „f” un „o” nav divskanī, aizgūti no citām valodām. Agrākos laikos latvieši bez tādiem iztika, bet mūsdienās, kad katru dienu iepazīstamies ar jauniem terminiem, viens otrs iesaka latviešu alfabētam pievienot x un y! Vai nav netaisnība, ka lietuviešiem y ir, bet latviešiem nav? Taču varbūt lai x un y tomēr paliek algebrāi.

Anšlavs Eglītis stāstā „Kas izpostīja latvisko stūrīti” ironizē: „Mēs, latvieši, nevajadzīgi liksmojam, ja kāds sveštautietis, sevišķi lielai nācijai piederīgs, iemācās dažus vārdus mūsu tautas valodā. Mēs esam sajūsmīnāti par to līdz asarām un aprakstām to savās avīzēs kā neiespējamu brīnumu. Tā ir mūsu tautas mazvērtības sajūta.”

Latviešu valodu mācīt nav viegli, ārzemnieki nereti žēlojas,

cik apnicīgi iedziļināties konjugācijās un deklinācijās. Kā iestāstīt cittautietim, kas ir pārejošie un nepārejošie darbības vārdi un ka no pārejošiem darbības vārdiem nedarina divdabi ar izskaņu -ošs, ja mēs paši to īsti nesaprotam?

Visiem zināms pantiņš: „Tika tika gramatika, maziem bērniem nepatika.” Ķīmijas, fizikas un matemātikas likumi gan arī ne vienmēr ir ļoti interesanti un, dziedī vai raudi, tie bieži vienkārši jāiekaļ. Taču valodas mācīšana var kļūt par aizrāvīgu nodarbošanos, ja vien papūlas un sameklē daždažādus interesantus piemērus, tad likumi nebūt vairs neliksies garlaicīgi. Laimīgs ir skolotājs, kas apveltīts ar aktiera, diplomāta un mācītāja talantu un piedevām vēl humoru. Valodas skolotājam jābūt ar īpaši lielu izdomu. Tāds bija Ilmars Bastjānis, savās „Skolotāja piezīmēs” grāmatā „Pašvēsture – piemiņai” viņš atklāj, kā ar dažādu „knifu”, „triku” un vilgtīgu metožu palīdzību centies ieinteresēt Losandželosas latviešu skolas audzēkņus paplašināt vārdu krājumu, reizēm pat piesolīdams samaksu.

Lieliska grāmata visu vecuma

bērniem (un arī pieaugušajiem) ir Ineses Zanderes „Iekšīņa un ārīņa”, kuŗā ir „dziedami, dancojami, spēlējami un minami panti, skaitīkļi, baidīkļi un skraidīkļi”. To lasot, pārņem balta skaudība par autores spēju rotaļāties ar vārdiem; ne mazāk sekmīgi to dara Laima Muktupāvela. Dziesmu svētkos Hamiltonā viņa vienā rāvienā kļūva par publikas mīluli, tiklīdz nolasīja vairākas esejas. Vienā no tām rakstniece liek padomāt un pasmaidīt par teicienu „ej bekās!” un „nolikt karoti” tiešo un pārnesto nozīmi.

Indra Gubiņa romānā „Uz vienpadsimto stāvu” liek galvenai varonei Sarmai atteikties no mīlestības, jo, cilvēks, kas gribētu palikt pie viņas, ir cittautietis: „Man vajadzīgs cilvēks, ar kuŗu varu runāties ne tikai par vispārējām problēmām, bet arī par tām, kuŗas ir mūsu – latviešu.” Lasot dusmojos uz autori, tā gribējās, lai beigas ir laimīgas. Sarma taču varēja Tonijam mācīt latviešu valodu, tad viņas dzīvoklī nebūtu svešuma sajūtas.

Mīlestība spēģ pārvarēt lielākus šķēršļus par valodu. Nereti svešvalodu iemācās tieši mīlestības dēļ. Pirms 20 gadiem

Marks Matsons savai līgavai, komponistei Lolitai Ritmanei kāzu ceremonijā solīja: „Es vienmēr runāšu ar tevi latviešu valodā un turēšu godā tavu latvietības izjūtu.” Neviens viņam tādu solījumu nepieprasīja, viņš pats tā apņēmas, jo mīl Lolitu. Krieviete Marija iemācījās latviešu valodu Losandželosā, kad apprecējās ar latvieti Richardu Liuķi. Abu bērni, dvīņīši Francis un Juliens runā latviski, angļiski, krieviski un latgaliešu izloksnē. Tādu piemēru nav mazums, tie varētu būt temats disertācijai.

Kā par latviešu valodu radās interese Dienvidaustrālijas Flindersa universitātes Adelaidē profesoram Trevoram Gārtam Fennellam? Viņš pats stāstījis, ka bērniībā rotaļājies ar latviešu bēgļu bērniem, kuŗi bija iebraukuši no Vācijas, un latviešu valoda „pielipusi” gluži neviļus. Tā kļūva viņam par uzdevumu visam mūžam. T. G. Fennells par latviešu valodu publicējis 18 grāmatu un vairāk nekā 50 valodnieciskus rakstus. Kopā ar angļu valodnieku Henriju Gelzenu viņš angļu valodā sarakstījis latviešu valodas gramatiku trīs sējumos *The Modern Latvian Grammar* (1980). Vēlēdamies populārizēt

latviešu valodu, T. G. Fennells pārtulkoja angļu valodā J. Rozenberga grāmatu *The Stylistics of Latvian*.

Profesors T. G. Fennells pētījis latviešu valodas vēsturiskos pieminekļus: pirmo, 1644. gadā izdoto latviešu valodas gramatiku – J. G. Rēhūzena *Manvdvctio Ad Lingvam Lettonicam* un 17. gadsimtā sarakstītās latviešu gramatikas un vārdnīcas. T. G. Fennells izdeva vēsturiskās latviešu valodas gramatikas faksimiliespiedumā, angļu valodā pievienojot tulkojumu un zinātniskos komentārus. Izmantojot datortechniku, viņš izdeva latviešu vārdu indeku ar visiem lietojumu variantiem vairākām latviešu valodas gramatikām un vārdnīcām, piemēram, Georga Manceļa (1593-1654) vācu-latviešu vārdnīcai *Lettus* (1638) un *Phraseologia Lettica* (1638), atšifrēja vācu izcelsmes valodnieka Kristofora Firekera (1615-1685) sastādītās latviešu-vācu vārdnīcas divus manuskriptus gotiskā rakstībā, un šie rokraksti, kuŗiem ir milzīga zinātniska un kultūrvēsturiska vērtība, iespiesti tikai mūsdienās – 1997. un 1998. gadā.

(Turpinājums sekos)

Nils Ušakovs un sapnis par labklājīgu Rīgu

Ar Rīgas domes priekšsēdi Nilu Ušakovu tikās Ligita Kovtuna

Mūsu saruna ar Rīgas pilsētas galvu notiek tieši norunātajā laikā, divas nedēļas pēc redakcijas izteiktā lūguma, un tas salīdzinājumā ar tikšanu pie citiem Latvijas varaskalpiem ir iepriecinoši. Rīta pusē preses sekretāre Anna Kononova laipni pabrīdina, ka sarunu varēs sākt 15 minūtes vēlāk, nekā norunāts. Patī saruna rit draudzīgi un nepiespiesti – galu galā Ušakovs taču strādājis žurnālistikā.

Intervijas pamatā ir *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāju iesūtītie jautājumi, un sākam ar arhitekta Gunāra Birkerta lūgumu pajautāt, kā ritēs Rīgas domes birokratiskajos likločos iestrēgušās lietas attiecībā uz Okupācijas muzeja *Nākotnes Namu*.

N. U. Atklāti sakot, šajā jautājumā neesmu paspējis iedziļināties, nebija laika, jo nācās risināt smagus, sarežģītus jautājumus par izglītības iestādēm un slimnīcām. (Anna Kononova zina teikt, ka *Nākotnes Nama* detalplānojums ir gatavs, sekos sabiedriskā apspriešana un malā tas nav nolikts. – Red.)

Vai pats esat bijis Okupācijas muzejā?

Ļoti daudz reižu, esmu pat britu kollēgām vadījis ekskursiju. Būdam žurnālists, esmu intervējis represētos, leģionārus.

Kad piekritāt klūt par Rīgas pilsētas galvu, jums taču bija sava vizija par Rīgu, kāds pavisam konkrēts darbs, ko bijāt nolēmis padarīt pašu pirmo?

Uzreiz sapratu, ka priekšā grūta, ļoti grūta ziema, ka nedrīkst pieļaut sociālās spriedzes pastiprināšanos un ka jāatrod 4,5 miljoni latu, lai „aizlāpītu” sociālo budžetu vēl līdz šā gada beigām. Bet tad jau būs klāt janvāris, februāris... Jādomā, kā pelnīt. Un manā ieskatā pirmām kārtām jāattīsta divas nozares – transits un tūrisms. Ir jārunā ar kaimiņvalstīm, īpaši ar Baltkrieviju, un jāpanāk, lai viņu kravas nāktu caur Rīgu, nevis, piemēram, caur Klaipēdu. Ir jāpārlicina Maskava, ka tirgoties ar Latviju ir izdevīgi.

Otrais – ir jāattīsta tūrisms, jādara viss, lai pie mums brauktu tūristi un lai viņi te gribētu arī atgriezties.

Šis ir brīdis, kad jāizmanto Krievijas pozitīvā attieksme. Aicināsim Krievijas iedzīvotājus uz Rīgu svinēt Ziemsvētkus un pavadīt te brīvdienas. Lai atstāj te savu naudu! Aicināsim arī tūristus no Rietumiem. Un, lai izbeigtu nožēlojamos gadījumus ar krāpšanos restorānos un taksometros, jāizveido tūrisma policija un nesaudzīgi jāsoļo tie, kuri krāpjas un bojā Latvijas tēlu, – jāsoļo ar visu likuma bardzību.

Bet Rīgai jābūt gaišai un sapostai, uz drūmu un tukšu pilsētu neviens nebrauks.

Jūsu vietnieks Ainārs Šlesers solīja 2000 jaunas darbvietas...

... tas jau četros gados... Ja attīstīsim transitu un ostas darbu, būs arī jaunas darbvietas.

Lasītāja no Anglijas ir nobažījusies par Kundziņsalas likteni. Viņa raksta: „Ir pierādījies, ka Kundziņsalas iekļaušana ostas teritorijā ar visiem salas iedzīvotājiem ir bīstama. Vai šī neatbildīgā rīcība – Rīgai pelnīt ir attaisnojama? Kāda rīcība paredzēta nākotnē, lai garantētu iedzīvotāju drošību?”

Bīstamās kravas tiek pastiprināti uzraudzītas Bet paskatieties kartē – Kundziņsala taču ir ideāla vieta ostai!

Tieši tā teica arī Šlesers. Bet cilvēki tur bija agrāk nekā kravas...

Darīsim visu, lai cilvēkiem nekas nekaitētu un, kas grib, lai dzīvo Kundziņsalā.

Vairāki jautājumi ir tieši par latviešu valodas likteni. Un par to, kā tas iespējams, ka garu mūžu Rīgā nodzīvojušie krievi neprot valsts valodu un sagaida, ka viņu iesniegumus iestādēs tulkos – uz nodokļu maksātāju rēķina, protams!

Tas nu gan nenotiks! Netiks pieņemti darbā tulki, un neviens santims no Rīgas budžeta netiks maksāts par valodas neprasmī. Manā ieskatā visiem Rīgas krieviem ir jāprot latviešu valoda, tas nav apspriežams. Ir valsts valodas likums, kas jāievēro.

Starp citu, mūsu lasītāji uzteic jūsu nevainojamo latviešu valodu. Kā to apgūvāt?

Ne jau skolā – jūs pati zināt, cik zemā līmenī bija latviešu valodas mācīšana krievu skolās. Es ņemu privātsiņas, jo 1993. gadā biju nolēmis iestāties Latvijas Universitātē.

Par skolām – vai domājat, ka joprojām nepieciešamas krievu skolas līdz pat 12. klasei?

Noteikti! Pamatizglītība jāapgūst dzimtajā valodā, un krievu skolām jābūt līdz 12. klasei.

Tad jau jauniešiem, tāpat kā jums, būs jāmacās privātsiņās, jo, kā man zināms, latviešu valodas mācīšanas līmenis joprojām ir zems.

Es jums nepiekrītu. Pēc skolā iegūtājam latviešu valodas zināšanām jaunieši varbūt nerunā raiti, bet valodu prot. Taču vēlreiz uzsveru – ir jāprot valsts valoda!

Lūk, šāds jautājums: „Daudzu latviešu acīs jūs esat „labs krievs”. Vai apzināties, kāda rīcība jūs padarītu par „sliktu krievu”?”

Es esmu labs vai slikts ne jau tāpēc, ka esmu krievs! Nu, nedrīkst tā „piejaukt” etnisko faktoru, es esmu tas, kas esmu, neatkarīgi no tautības.

Neņemiet ļaunā, bet mēģiniet saprast, ka daudziem trimdas tautiešiem vārds

Foto: Imants Urtāns

"Ko man darīt, lai nezaudētu savu autoritāti? Par savu galveno uzdevumu uzskatu panākt, lai visi rīdzinieki justos komfortabli"

Uzziņai

Nils Ušakovs dzimis Rīgā 1976. gada 8. jūnijā. Viņa vecvecāki ieradās Latvijas PSR pag. gs. 40. gadu beigās, vecmāmiņa un māte bijušas krievu valodas skolotājas, tēvs – inženieris rūpnīcā „Alfa”. 1994. gadā Ušakovs beidzis vidusskolu, 1999. gadā Latvijas Universitātē ieguvis sociālo zinātņu bakalaura gradu ekonomikā, 2002. gadā ieguvis maģistra gradu (cand. oecon.) ekonomikā Eiropas studijās Dienviddānijas universitātē (Syddansk Universitet).

1998. gadā bijis mācībspēks Latvijas Universitātē, bet drīz pēc tam kļuvis par žurnālistu: strādājis Krievijas televīzijas NTV Baltijas nodaļā, Latvijas Televīzijas ziņu dienestā, laikrakstā *Respublika* par ziņu un politikas nodaļas redaktoru, laikrakstā *Telegraf* par ziņu un politikas nodaļas redaktoru, televīzijā TV5, ziņu aģentūrā ITAR-TASS. 2006. gadā beidzis darbu žurnālistikā, pilnīgi pievērsoties politikai.

2005. gadā Ušakovs iestājās Tautas saskaņas partijā, bet tā paša gada novembrī ievēlēts par apvienības Saskaņas centrs priekšsēdi. 2006. gada Saeimas vēlēšanās ievēlēts 9. Saeimā.

2009. gada 1. jūlijā pēc Saskaņas centra ievēlēšanas Rīgas domē kļuvis par Rīgas domes priekšsēdi.

Nils Ušakovs prot krievu, latviešu un angļu valodu, pamatlīmenī – vācu, dāņu un zviedru valodu. Brīvajā laikā Nils Ušakovs aizraujas ar sportu – skriešanu un riteņbraukšanu.

„krievs” ir sinonims vārdam „komūnists”.

Bet manai vecmāmiņai, piemēram, vārds „vācietis” ir sinonims vārdam „nacists”.

Ko man darīt, lai nezaudētu savu autoritāti? Par savu galveno uzdevumu uzskatu panākt, lai visi rīdzinieki justos komfortabli, lai nebūtu sociālās spriedzes, lai būtu darbs. Un pavisam konkrēti to mēģināšu panākt, cīnoties par to, lai pilsētai pietiktu naudas.

Drīzumā došos uz Krieviju, lai konkrētās aprisēs apspriestu jautājumus par Latvijas preču tirgošanu Maskavā un Pēterburgā. Ir izstrādāts mūsu preču zīmols, nu jāpārlicina, ka šī ekonomiskā sadarbība var būt apbūsēji izdevīga.

Parunāsim par 16. martu – Leģiona dienu!

Protams, es zinu, ka 16. marts ir Leģiona diena! Mana attieksme pret to, ka sirmie leģionāri iet pie Brīvības pieminekļa un noliek ziedus, ir pilnīgi atbalstoša. Taču mani tracina, ka šo drāmatisko faktu latviešu tautas vēsturē savā labā cenšas izmantot ekstrēmisti un radikāli noskaņoti cilvēki un sīkpartijas. Tas ir negodīgi – savu išlaicīgu panākumu dēļ izmantot vēsturiskas traģēdijas piemiņas dienu.

Tātad – vai jūsu „valdišanas” laikā leģionāri varēs organizēti doties pie Brīvības pieminekļa un godināt kritušos?

Jā Rīgas domes izpilddirektors, saskaņojot ar Drošības policiju, izsniegs atļauju organizētam mītiņam, – lūdzu! Tikai nekādā ziņā nedrīkst ciest sabiedriskā kārtība.

Jūsu attieksme pret Alfrēdu Rubiku?

Es viņu cīenu.

Par ko – vai kā savu priekšgājēju pilsētas galvas amatā vai par viņa politisko stāju?

Par visu kopumā.

Viņš teicis: „Nils Ušakovs ir ļoti, ļoti jauns!” Vai jūsu jaunība ir plūss vai minuss?

Pagaidām es to izjūtu kā lielu plūsu – varu pusastoņos no rīta sākt darbdienu un līdz pusdeviņiem vakarā pilnvērtīgi strādāt.

Kas no latviešu kultūras jums ir vistuvākais?

Ļoti patīk Nacionālais teātris. Domāju, ka Rīgas domei tas pēc iespējas jāatbalsta. Jāatzīst gan, ka vairāk mani aizrauj sports. Es ļoti priecājos par to, ka atkal ir Rīgas *Dinamo* hokeja vienība – tā taču ir lieliska pilsētas reklāma, kas noteikti jāizmanto Rīgas labā!

Atgriezīsimies pie jautājuma par vīziju – tātad kādu jūs gribētu redzēt savu pilsētu, kad jūs pilnvaru laiks beigsies?

Rosīgu, dzīvu un gaišu, pilnu ar cilvēkiem!

(Turpinājums 14. lpp.)

(Turpināts no 11. lpp.)

Nils Ušakovs un sapnis par labklājīgu Rīgu

No Nila Ušakova intervijas žurnālam *Rīgas Laiks* (2009. gada augusta numurs)

Līdzīgi kā ekonomiskās problēmas, arī nacionālo attiecību problēmas mūsdienu Latvijā lielā mērā saistītas ar 80.-90. gada mijā pieņemtiem vai nepieņemtiem lēmumiem. Kas, jūsuprāt, to laik tika izdarīts nepareizi?

N. U. 1991. gadā, kad Latvija atguva neatkarību, tā bija ārkārtīgi grūta transformācija ne vien politiskā, bet arī ekonomiskā ziņā. Tā bija transformācija, kāda nebija paredzēta nekur citur pasaulē, – puskontinents no vienas politiskās un ekonomiskās sistēmas pagriezās pavisam pretējā virzienā. Nekur pasaulē nebija notikusi tāda mēroga privatizācija, tāda mēroga tirgus pārkaršana, viena tirgus sabrukšana un pieeja jauniem tirgiem. Cilvēkiem diemžēl bija vieglāk dienas kārtībā ieviest nacionālo problēmatiku un visu laiku runāt par to. Tad tu vari nerunāt par eko-

nomiku, tu vari nerunāt par sociālām problēmām, un 90. gadu sākumā sociālās problēmas bija salīdzināmas ar šodienas problēmām, ja ne pat lielākas. Īstenībā tās bija pat grūtākas.

Bet nacionālais jautājums jau netika ieviests 1992. vai 1993. gadā, būtisks tas bija jau 1988. gadā.

Astoņdesmit septītajā un astoņdesmit astotajā gadā tas bija dienas kārtībā pamatoti, jo runa bija par valsts neatkarības atjaunošanu. Tad tas bija pareizā vietā un pareizā laikā. Taču, kad bija atjaunota neatkarība, kad sabruka Padomju Savienība, prioritātes jau bija pavisam citas – uzbūvēt jaunu valsti, jaunu politisku sistēmu. Tas prasīja milzu pūles, un bija jābūt cilvēkiem ar ļoti plašu viziju. Cilvēki, kas bija pie varas, nebija tam gatavi. Viņi joprojām runāja par to, kas viņiem jauši vai nejausi šķita svarīgāks, bet nerunāja par to, kas bija svarīgs patiešām. Rezultātā līdz pat mūsdienām ir šī nacionālā

Briti uzvedās slikti: viņi nāca, viņi dzēra, viņi čurāja!

Gandrīz visi plašsaziņas līdzekļi Anglijā ir pievērsuši uzmanību Rīgas domes priekšsēža Nila Ušakova teicienam par britu tūristiem, kas visu laiku tur miž apkārt [...] – tā esot viņu speciālitāte. Bet tagad pietiek!

Anglijā šim tematam uzmanību pievērsuši izdevumi *The Daily Mail*, *The Independent*, *The Guardian* un visvairāk par to rakstījis *The Times*. Arī televīzijas *Channel 4* (*More 4*) ziņās tiek jautāts, vai vecpuišu ballītes neatbalsta tūrisma ienākumus. Vai Rīga grūtos laikos var atļauties būt izvēlīga?

Visos *The Times* rakstos ir uzsvērts, ka no šiem „neuzvedīgiem” britu tūristiem Latvijai tomēr tiek savs labums – vecpuišu ballītes ziemas mēnešos piepilda viesnīcas, lētie braucieni atvēruši durvis uz Austrumeiropu, un tas palīdzējis Rīgai, Tallīnai un Prāgai. Tūristu aģentūras, kas uz Rīgu sūta vairāk par 60 000 liksmotāju katru gadu, nevar nākt par sliktu Latvijas dilstošai saimniecībai. Beigās tomēr atzīst, ka vecpuišu ballītes tik drīz nebeigsies. Visos rakstos ir uzsvērts, ka vietējie sūdzas par to, ka tūristi izmanto Brīvības pieminekli, lai tur atvieglotos. *Valentine Low* ziņo no Rīgas *The Times* izdevumam, ka vecpuišu un vecmeitu ballītāji Rīgā visi nav briti. Viņa sastapusi ne tikai britu, bet arī latviešu un krievu liksmotājus, Brīvības pieminekli tajā vakarā palicis neskarts, un rīta pusē vienīgais, kas Vecrīgā vēmis, bijis latvietis.

The Guardian raksta, ka pēdējais, kas izraisījis riebumu visā Eiropā, ir britu tūristu čurāšana pie Brīvības pieminekļa. *The Sunday Times* (*travel*) pavisam īsi apraksta N. Ušakova

izteikumus par britu tūristiem un piebilst, ka viņš plāno ieviest tūristu policiju, lai ierobežotu sliktu uzvešanos britu vecpuišu ballītēs. „Viņu mums te ir pārāk daudz...” saka N. Ušakovs.

Lielbritānijā jauniešu plēģurošana (*binge drinking*) un futbola fanu huliganisms ir labi pazīstams. Bet Lielbritānijā policija ir bezspēcīga, jauniešiem nedrīkst pielikt ne pirkstu, jo tas ir pret *cilvēktiesībām*, un, tā kā šeit cietumi ir pārpildīti, neko daudz nevar darīt arī ar futbola huliganismu. Visā Eiropā ir labi zināms, ka britu uzvešanās ir sliktākā no visiem. Lielbritānijas Ārlietu ministrija uzsākusi kampaņu Vidusjūras zemēs, lai panāktu, ka briti ārzemēs „ievērotu mēru”. Pagājušā gadā Lielbritānijas Ārlietu ministrija bija novērojusi, ka 15 atvaļinājumu pavadīšanas vietās lielās dzeršanas dēļ pieaudzis apcietinājumu skaits. Grieķijā Lielbritānija sākusi mācīt angļu valodu vietējiem policistiem, jo 70% britu tūristu Grieķijā nonāk nepatikšanās un meklē savas vēstniecības palīdzību. Krētā maijā 17 britu vīrieši, pārgērbusies par mūķenēm, vecpuišu ballītē bija atklājuši savus dzimumorgānus un tāpēc nakti pavadīja cietumā.

Čurāšana pie Brīvības pieminekļa Rīgā sākusies pēc vairāku tūristu apcietināšanas, un tas kļūva par modi – atviegloties uz pieminekļa, nofotografēties un foto uzņēmumu ievietot tīmeklī. Tūristi nesaprot, ka latviešiem tas ir ļoti nozīmīgs pieminekļis. Pat Padomju okupācijas laikā to neviens nav uzdrošinājis aiztikt, piebilst izdevumā *The Guardian*.

Marita V. Grunts

Foto: Imants Urtāns

“Mums vajag attīstīt izklaides industriju. Minilasvegasa – tā var palīdzēt”

problēmatika, kas kļuvusi par tādu apburto loku. Politiski, runājot ar saviem vēlētājiem, to ekspluatē visos flangos – krievi nāk, krievus diskriminē,

latvieti, nepadodies! Šie stereotipi iedzīvinājās arī elektrotātā, un politiski kļuva ierobežoti savā rīcības brīvībā. (..)

Ko tad lai dara šobrīd, kad

Foto: Imants Urtāns

6. augustā Rīgā, Esplanādē, notika Rīgas 1. slimnīcas mediku pikets, aizstāvot gan savu slimnīcu, gan savu profesiju

Noguldījumu likmes

Gada procentu likmes termiņnoguldījumam ar procentu izmaksu termiņa beigās

Termiņš		Termiņnoguldījums ar procentu izmaksu termiņa beigās, %		
dienas	mēn.*	LVL	USD	EUR
90-119	3	11,00	1,25	2,40
180-209	6	11,25	1,50	2,50
270-299	9	11,50	1,65	2,70
367-395	12	12,00	1,85	2,80

* termiņš mēnešos norādīts tikai informatīvos nolūkos

Likmes var mainīties, aktuālās likmes un likmes citiem termiņiem skatiet www.danskebanka.lv
Norādītās termiņnoguldījumu likmes spēkā no 12.08.2009.

cilvēki masveidā zaudē darbu vai ir spiesti samierināties ar drāmatiskiem algu samazinājumiem?

Īstermiņā tur var palīdzēt tikai tūrisma attīstība. Pēc desmit, pēc piecpadsmit gadiem mēs varēsim jau runāt par rūpniecību. (..)

Mums vajag attīstīt izklaides industriju. Minilasvegasa – tā var palīdzēt. Paskatāties kartē – cik cilvēku dzīvo pusotras stundas lidojuma attāluma no Rīgas? Tie ir simtiem miljonu. Tas ir potenciāls tirgus. Būsim ambiciozi – mēs varam te būt izklaides centrus, kas domāti bērniem. Savu Disnejlandi. Mēs atrodamies pa vidu – mēs varam šurp dabūt skandināvu, kuŗiem ir gaŗlaicīgi, mēs varam dabūt cilvēkus no Krievijas un Baltkrievijas, kas brauc it kā uz Rietumiem, bet tajā pašā laikā uz vietu, kur visi saprot krieviski. Tas ir svarīgi, kad runa ir par tūrismu. Kāpēc krievi tik labprāt brauc uz Turciju? Tāpēc, ka tur viņus apkalpo krieviski!

P.S. Krievijas avīzes *Rossijskaja gazeta* šā gada 30. jūlija numurā, atbildot uz korespondenta jautājumu: „Vai taisnība, ka *Waffen SS* latviešu leģiona veterāni pat šodien saņem pensiju piemaksas?” Nils Ušakovs atbild apstiprinoši. Mūsu redakcija pajautāja pilsētas galvam, kopš kuŗa laika un cik, kā arī – ko viņš saprot ar vārdkopu „*Waffen SS* latviešu leģionāri”?

N. U. Aizsardzības ministrija maksā no sava budžeta piemaksas *Waffen SS* leģionāriem. *Waffen SS* leģionāri ir tie, kas dienējuši divās *Waffen SS* divīzijās.

P. P. S. Lasiet arī S. Benfeldes komentāru „Šlesera-Ušakova pakts” mūsu laikraksta 4. lpp. Un atminēsimies, ko darījām š. g. 6. jūnijā – lamājām valdību, stādījām gurķus vai bijām savā vēlēšanu iecirknī...

Ligita Kovtuna

Danske Banka

18. augusta
komerckursus

	Pirkšana	Pārdošana
AUD/LVL	0,3915	0,4135
CAD/LVL	0,4258	0,4538
CHF/LVL	0,4512	0,4692
DKK/LVL	0,0896	0,0976
EEK/LVL	0,0403	0,0473
EUR/CHF	1,4775	1,5655
EUR/GBP	0,8505	0,8785
EUR/LTL	3,4189	3,6239
EUR/LVL	0,6880	0,7110
EUR/PLN	4,1260	4,2270
EUR/SEK	10,1635	10,5885
EUR/USD	1,3849	1,4389
GBP/LVL	0,7939	0,8219
GBP/USD	1,5783	1,6855
LTL/LVL	0,1943	0,2113
NOK/LVL	0,0760	0,0840
SEK/LVL	0,0636	0,0716
USD/CHF	1,0362	1,1163
USD/LTL	2,4054	2,5814
USD/LVL	0,4864	0,5019

Latviešiem vissvarīgākais ir turēties kopā

Dzintars Lauris Amerikā dzīvo apaļus 60 gadus. Šo vasaru kopā ar sievu Līgu un ciemiņiem no Latvijas viņš pavada Piesaulē, Bostonas latviešu ev. lut. Trimdas draudzes īpašumā Bredfordā, Ņuhampšīrā. Dzintars bieži smaida, pat brīdī, kad atceras, kā 1944. gadā kopā ar ģimeni salikuši daļu iedzīves uz diviem velosipēdiem un pametuši mājas Cēsīs.

Izvairīšanās no izsūtīšanas

Otrā pasaules kara beigās, kad vācu kaŗaspēks pamazām atkāpās, vairs nebija noslēpums, ka Latvijā drīz ieradīsies krievu kaŗavīri. Dzintara tēvs Jūlijs piecpadsmit gadu bija dienējis Latvijas armijā, tāpat Lauŗu ģimenei draudēja apcietināšana un izsūtīšana, tāpēc tika nolemts uz laiku apmesties pie radiem laukos. Astoņus gadus vecā Dzintara un jaunākā brāļa Daiņa bērnu dienas aizritēja gan Jēkabpils apriņķa Kūku pagastā, gan Balvos un Līgatnē. Dzintara vecāki dažreiz aizbrauca uz Cēsu mājām, un vēlāk ģimene tur atgriezās. Kādā vasaras naktī vecāki pamodināja abus brāļus, jo pagalmā bija iebraukusi smagā automašīna. Šķita, ka tiek meklēti noteikti cilvēki. Izrādījās, ka autovadītājs iebraucis, tikai lai apgrieztu auto. Tomēr tēvs zināja, kas tā ir par automašīnu, un teica, ka mājās ilgāk palikt nevar. Nākamās dienas rītā Jūlijs un Vilma Lauŗi uz diviem divriteņiem sakrāva nedaudz drēbju, paņēma dokumentus un pameta mājas ar domu, ka drīz atgriezīsies.

Visi četri gāja līdz bēgļu pūlim, nezinot, kurp dodas. Pa ceļam viņi satika vācu kaŗavīru, kas brauca uz Liepāju. Vilma labi runāja vāciski, un kaŗavīrs paņēma ģimeni līdzī. „Braucām pa nakti, jo dienā draudēja aviācijas uzbrukumi,” stāsta Dzintars. Turpceļā visi četri gulēja siena gubā, līdz beidzot nokļuva Liepājā, kur apmetās dzelzceļa pārziņa mājā. Viņš ģimenei ieteica izceļot no Latvijas un pats palīdzēja sagādāt visiem vietu uz kuģa, kas devās uz Dancigu Polijā. Kuģis bija jāgaida gandrīz mēnesi. Tikmēr notika uzlidojums Liepājas dzelzceļam. Par laimi, ģimenes apmetnes vietu bumbas neskāra, viena nokrita pārdesmit metru attālumā.

Liendienas Čehoslovākijā

Iebraucot kaimiņzemes pilsētā, bija jāreģistrējas, tad ģimeni ievietoja nometnē. Tur vīriešiem un sievietēm ierādīja atsevišķas telpas. Abi brāļi palika ar tēvu, mātes gultasvieta bija pie pārējām bēgļu sievietēm. „Tā bija kā koncentrācijas nometne, kur mēs negribējām palikt. Tāpēc pāris nedēļu vēlāk jau bijām Čehoslovākijā,” stāsta Dzintars. Tas notika tā: vairāki Dancigas nometnes iemītnieki nolēma doties uz tuvāko dzelzceļa staciju. Mērķis bija tikt uz dienvidiem. Tomēr bēdzēji necik tālu nenokļuva, jo tika sašauta lokomotive. Tālāk ceļš turpinājās kājām, līdz ģimeni

Dzintars Lauris ar mazdēlu Žani Jāņu vakarā Piesaulē

uzņēma smagās automašīnas šoferis, kārtējais armijas vīrs.

Tā 1945. gada pavasarī Lauŗi nokļuva Čehoslovākijas pilsētā Klatavā, tuvu Vācijas robežai. Tēvs dabūja istabiņu kādas atraitnes privātmājas otrā stāvā. Latviešu ģimeni uzņēma labprāt, neko preti neprasot. Dzintars atceras, ka tie bijuši labi cilvēki. Mājas saimniece Liendienās uzdāvinājusi krāsotas olas. Tās bija pirmās Liendienas svešā zemē.

Ašie amerikāņi

Dzintars ar brāli un vecākiem Klatavā dzīvoja, līdz ienāca amerikāņu kaŗaspēks. „Tā bija pilsēta, kur 1945. gadā satikās Krievijas un Amerikas kaŗavīri. Laime, ka amerikāņi ieradās divas stundas agrāk.” Dzintaram tas laiks vēl spilgtā atmiņā.

ASV militāristi ienāca visās mājās, paziņojot, ka tās tiek pārņemtas amerikāņu rīcībā un civiliedzīvotājiem jāaiziet. Lauŗu pagaidu mītni pārņēma stalts kapteinis Artūrs Smits ar savu grupu. Dzintara māte Vilma, zinot tikai pāris vārdu angļu valodā, komandierim izstāstīja, ka viņi ir bēgļi un ģimene baidās no krievu kaŗaspēka ienākšanas un deportācijas uz Krieviju. Komandieris Smits noticeja Latvijas bēgļu ģimenei un piedāvāja uz laiku apmesties pagrabā. Viņš solīja, ka tur būs drošs patvērums un neviens viņus nenodos. Ģimene pagrabā nodzīvoja vairāk nekā mēnesi. „Mēs abi ar brāli skraidījām pa pagalmiem, ar kaŗavīriem bijām lielos draugos, viņi mums deva šokolādi un citus saldumus. Rotaļājāmies arī ar citiem – gan vietējiem, gan bēgļu bērniem,” atceras Dzintars.

Komandiera pavadībā uz Vāciju

Kaŗš beidzās, amerikāņi saņēma pavēli Čehoslovākiju atstāt un doties virzienā uz rietumiem, t. i., uz Vāciju. Artūrs Smits to pastāstīja Lauŗu ģimenei, un, zinādams, ka paliekot latviešiem draud deportācija, komandieris nolēma ģimeni ņemt līdzī.

„Esiet gatavi, ap pusnakti

nākšu jums pakal,” viņš teica un kravas automašīnā, kuŗā veda ēdienu kastes, starp tām iepriekš norunātajā laikā paslēpa abus puikas un vecākus. Komandieris brauca līdzī šoferim, kas veda Dzintara ģimeni, lai gan viņam bija paredzēts ērtāks transports. Gandrīz pēc četrus stundu sēdēšanas automašīnā varēja

Lielās zivs medību dienā. No kreisās: Vilma Laure, Dzintars Lauris, kapteinis Artūrs Smits, Dainis Lauris, Jūlijs Lauris

dzirdēt kustību – ASV militāristi devās ceļā.

Pēc vairāku stundu braukšanas viņi jūta, ka auto virzās atpakaļgaitā. A. Smits lika šoferim piebraukt pie kādas mājas durvīm. Pēc mirkļa komandieris un divi kareivji atvēra auto aizmugurējās durvis un visus ievada mājā. „Mēs ar bračku tūlīt izskrējām ārā meklēt draugus, kuŗi iedos šokolādi. Kaŗavīri uz mums skatījās un rādīja ar pirkstu – tos puikas mēs taču esam redzējuši iepriekš!” smejojot stāsta Dzintars.

Komandieris bieži apciemojis ģimeni nedēļas nogalēs un atvedis dažādus labumus. Dzintara tēvs Jūlijs bija kaislīgs zvejnieks, tāpat kā Artūrs Smits. Jūlijs bija izpētījis, ka vietējā ezerā mīt liela zivs, ko ar makšķeri nevar noķert. Komandieris solīja nākamā tikšanās

reizē atvest divas granātas. Domāts darīts, tikai pēc blikšķa vīrs ūdens uzpeldēja visādas zivis, vienīgi gaidītās lielās zivs nebija. Tajā dienā tapa attēls ar Dzintara tēva līdzpaņemto *Agfa* fotoaparātu.

Vēlāk Lauŗi uzzināja, ka A. Smits par Baltijas bēgļu ģimenei sniegto palīdzību vaļsirdīgi atzinies savam priekšniekam, un tas atteicās: „Tu esi pareizi darijis!” Vācijā A. Smits no Lauŗiem atvadījās, jo devās atpakaļ uz ASV.

Amerikas zonā

Vācijā

Latviešu ģimene ceļoja no mājas uz māju, katrā uzkavējoties, cik ilgi bija iespējams. Pēdējā apmešanās vieta bija kādā lauksaimnieku mājā. „Viņi audzēja cūkas. Tur ēdu gardāko ēdienu visās bēgļu gaitās – saimnieka kūpināto cūkgaļu,” Dzintars piebilst.

kuŗiņu *Lucky Strike*. Cigareti varēja iemainīt pret olu,” Dzintars stāsta.

Ar katru gadu stāvoklis uzlabojies – armija saimniekiem visu vairs neatņēma. Dzintars kā šodien atminas kādu rītu Felbachā, ejot uz skolu: „Tad privātas automašīnas bija liels retums, bet es ieraudzīju pēc kaŗa ražoto folksiņu. Auto bija zaļš kā visi kaŗa vāģi, jo vienīgā dabūjamā bija militārā krāsa. Lai vai kā, man tas bija liels brīnums!”

Nometnē bija latviešu skola, kuŗā mācījās gan Dzintars, gan viņa brālis. Vilma strādāja par žēlsirdīgās māsas palīdzī, Jūlijs bija viens no nometnes pārvaldniekiem. Dzintara māte rūpējās, lai ģimene būtu paēdusi, centās pagatavot ko gardu. Draudzene Ira, kas bija izceļojusi uz Kanadu, sūtīja Lauŗu ģimenei sainīšus ar saldumiem un cukuru.

Bēgļu gaitu beigas

Lauŗu ģimenei 1949. gads nometnē bija pēdējais. Vācijā Dzintara tēvs bija nopelnījis pietiekami, lai nopirktu divriteņi un citas ģimenei nepieciešamas mantas. 1947. gadā sākās izceļošana, bet vispirms bija jāatrod galvotājs, kas sagādātu darbu un segtu ceļa izdevumus. Lūgumrakstā, ko Lauŗu ģimene 1949. gada sākumā iesniedza, bija jānorāda trīs valstis, uz kuŗām vēlētos izceļot. „Mēs uzrakstījām ASV, Kanada un Anglija. Aptuveni pēc četriem mēnešiem kuģojām uz Ameriku. No Ņujorkas ostas galapunktā Kantonā nokļuvām ar vilcienu.” Te sākās Dzintara vecāku darba gaitas galvotāja lauku saimniecībā.

Dzintara Latvija

Dzintara dzīve krasī mainījās astoņu gadu vecumā, aizbraucot no Latvijas. Tā vienmēr būs zeme, kuŗā labi atgriezies, lai satiktu radus un draugus, bet viņa istās mājas tagad tomēr ir Amerikā, bērnu un mazdēla Žaniša tuvumā.

Dzintars Lauris ir latviešu izcelsmes Amerikas pavalstnieks, kam patīk latviešu tradīcijas un latviešu sabiedrība. Tāpēc viņš ir viens no tiem, kuŗi palīdzēja izveidot Piesauli, kas šobrīd ir mīļākā vieta daudziem latviešiem. Dzintars ir parliecināts, ka „Latvijas simboli, zīmes, maize un viss cits ir skaists un īpašs, taču vissvarīgākā ir saskarsme ar cilvēkiem. Bija dzīves posms, kad vienīgā saikne ar Latviju bija laikraksts *Laiks*, tagad tie ir cilvēki.”

Dzintars izstrādāja projektu Piesaulis baznīcai, kuŗā laulāti daudzī latvieši, arī viņš un Līga, abi bērni. Tagad viņš un sieva Līga ir pelnītā atpūtā. Šovasar Dzintars kopā ar radnieku no Latvijas atjauno Piesaulis ēdamistabas logus. „Atbalstu Piesauli un latviešu sabiedrību, kā vien varu, te darba pietiks nākamajiem simt gadiem,” Dzintars smaidot noteic un aizkūpina cigareti.

Ieva Valpētere

LATVIJAS VASARAS MIRKĻI

Kas nekait dzīvot Ventspilī?

Ventspili slavē gan iebrucēji un tūristi, gan pašmāju ļaudis. Taču nemaz tik sen šī ostas pilsēta atgādināja posta ieleju – daudzu laikrakstu sludinājumu daļa bija piebērtā piedāvājumiem: maina dzīvokli, pārdod īpašumu, lai tikai tiktu prom no nesakoptās, sociāli nelabvēlīgās pilsētas. Toties tagad ventspilniekus apskauž gan citur Latvijā dzīvojošie pensionāri (labo pensiju piemaksu dēļ), gan bērnu māmiņas. Ģimenes no dažādiem Latvijas novadiem neželē ceļa izdevumus, lai viņu mazuļi kaut vai tikai dienu varētu pavadīt bezmaksas rotālaukumos. Kulminācija Ventspils viesmīlībai ir gadskārtējie pilsētas svētki, kad pensionāri drūzmējas pie kuģīša „Hercogs Jēkabs” biļešu kases (šajā dienā ekskursija uz ūdeņiem maksā tikai santimus), grāmatnieki – pilsētas Rātslaukumā, mākslinieciski noskaņotas dvēseles – pieostas parkā, bet vislielāko interesi, kā allaž, piesaista floristu darinājumi ostmalas krastmalā.

Šogad ziedu kārtosanas māksliniekiem vienotā tema bija – tilti. Cik žēl, ka Ventspils ziedu svētku norisi nepārraida televīzijas kanālos tikpat vērienīgi kā Rožu parādi Pasadenā, jo pasaules floristiem būtu ko brīnīties. Par neparastās ekspozīcijas ap-

Labi būtu Ventspils ostā iekāpt „Hercogā Jēkabā” un kuģot līdz Tobago, kur 2010. gada jūnijā notiks 15. latviešu salidojums

piemājas dārza platībā katrs stāds iekomponēts kā Saules baterija – kolekcionārs Ilmārs Graudiņš ar

gaismu alkstoši ziediņi, gan pret pārstādīšanu īpaši kaprisais Sibīrijas ķiploks, daudzu izsūtīto latviešu glābējs, tik bieži pieminētais latviešu liktenstāstos... Nav pārsteigums, ka Grobiņas floristes ar tās vadītāju Birutu Ignatovu ir neiztrūkstošas šo svētku dalībnieces! Vērojot neparasto ekspozīciju, bija jādama, ka daba ir tilts uz cilvēka veselību, pat dzīvību. Daba ir arī cilvēku saprašanās drošākais tilts.

Svētku laikā no restorānu un kafejnīcu izbraukuma teltīm plūda kārdinātājas smaržas, taču lielākā burzīšanās notika Rātslaukumā pie Rakstnieku nama iekārtotā grāmatu apmaiņas punkta – bērni un sirmas māmiņas šurp stiepa izlasītās, bet mājup nesa vēl nelasītas grāmatas. Grāmatu svētkus rīkoja pilsētas zinātniskā bibliotēka, kuŗas darbinieki šajā dienā ļoti sirsnīgi sumināja savus novadniekus, grāmatu autorus. Kaut būtu atbraucis Kuražs Krišs (Kārlis Zvejnieks) no Dienviddakotas un Krišs Ķepals (Rūdolfs Norītis) no Kanadas, lai plēstu savus vienreizējos jokus tāmnieku iz-

loksnē! Varbūt nākamgad? Rakstnieku mājas vadītāji laiduši klajā grāmatu par saviem vie-

Savdabīgie mākslas darbi ostmalā apskatāmi vismaz vēl nedēļu pēc svētkiem, un, kāda laime, neviens tos necenšas sabojāt! Droši vien ļauno garu netrūkst arī Ventspilī, taču pašvaldības kārtības sargi ir uzdevumu augstumos un policisti nav par slinku, lai izmēritu zāles garumu individuālo saimnieku un uzņēmumu teritorijā. Neizdodas vienīgi notvert Krišjāņa Valdemāra pieminekļa acēņu rēgulāros čiepējus.

Ļoti žēl, ka Latvijas plašsaziņas līdzekļos, pieminot Ventspili, gandrīz chroniski jebkuŗai informācijai piejauktas politiskās intrigas! Reiz kādā lielā koncertā legendārais komponists Raimonds Pauls ar viņam raksturīgo trāpīgo humoru ostas pilsētai vēltija dziesmu ar piezīmi: daudzcietašajai Ventspilij... Sekoja grandiozi aplausi, jo visiem jau sen apnikušas tenkas.

Ventspilnieki ir pelnījuši uzslavu, viņi savu pilsētu rūpīgi kopj, neaizlaiž postā senos un ne tik senos dzīvojamus namus. Tagad Ventspils var mēroties glītumā ar daudzām Rietumeiropas pilsētām. Jāpiebilst, ka septembra pirmajā svētdienā Ventspils brīvdabas muzejā pulcēsies novadu čaklākie ļaudis, rādot savas prasmes un nacionālos ēdienus!

Ziedu fantazijas varas pārņemtie

skati nebija jāmaksā, ieejas karte tradicionāla – olītis vai akmentiņš, ar ko balsot par interesantāko veidojumu. Galvas laužšana gan liela – kuŗš darbs ir skaistākais? Vienos izcēlās krāsu un materiālu saskaņa, citos asprātīgais vai filozofiskais sižets, vēl citi pārsteidza ar materiāla izvēli: ziedu klājienos lieliski iederējās Kaukaza plūmišu negatavie augļi, ābolu budziši, piejūras savvaļas miezis, grīslis, zeltslotiņas, māllepju lapas, siens, čiekuri un citi dabas materiāli. Piedalījās arī ārzemju floristi, kuŗi nebūt nedomāja veikalā pirkt dārgus ziedus, bet materiālus savāca Pieventas plāvās un jūras kāpās. Katra puķe Latvijā ir ārzemju rozēs vērtā, ikvienam latvietim taču zināms, ka mūsu zemītē smildziņa zied sidraba ziediem... Latvijā arvien vairāk tiek audzēti arī eksotiskie augi. Netālu no Liepājas, Grobiņā gadījās redzēt mazu botānisko dārzu, kur

matemātisku precizitāti aprēķinājis, lai gaismas pietiktu visiem, un šajā dārzā labi jūtas gan magnolija un ciedrs, gan siksiki,

Arī ziedu grāmata ir tilts uz saprašanos...

Ar Lielo rakstnieku centās nofotografēties gan mazie, gan lielie lasītāji

siem no daudzām pasaules valstīm, tajā ietilpināti arī pašmāju autoru Ventspilī tapušo darbu fragmenti. Mazie pilsētnieki mazliet nobijās, lielie uzjautrinājās par Lielo rakstnieku, vīru divstāvu mājas augstumā.

Ventspils viesmīlība nebūt nav pārslavēta – kur māja sakopta, tur ciemiņi allaž gaidīti!

Anita Mellepe
Astra Moora
Foto: Astra Moora

LATVIJAS VASARAS MIRKĻI

Daugavas krastos, Lielvārdes pilsētā, Andreja Pumpura Lāčplēša muzejs no 4. līdz 7. augustam bija vieta, kur pulcējās 30 latviešu valodas skolotāji (gan pārsvarā skolotājas ar pāris stiprā dzimuma pārstāvjiem) un jautrā gaisotnē mācījās, dalījās pieredzē, bet galvenais – sadraudzējās un vairs nejutās, ka

Kursu dalībnieki pirmajā vakarā pie Daugavas (foto nav redzami visi dalībnieki)

darbojas vienatnē. Ne visi kursu dalībnieki bija skolotāji ar paaugstinātu izglītību – daudzi mācības spēki sestdienas un svētdienas skoliņās ir enerģiski vecāki, kas apņēmības pilni kļuvuši par skolotājiem savā brīvajā laikā. Kopumā kursos piedalījās skolotāji no 13 valstīm – Austrālijas, Luksemburgas, Dānijas, Zviedrijas, Krievijas, Austrijas, Beļģijas, Ungārijas, ASV, Somijas, Šveices, Nīderlandes un Latvijas. Daži jau 2008. gada jūlijā bija piedalījušies IZM un PBLA kopīgi rīkotajā skolotāju konferencē, citi LVAVA (Latviešu valodas apguves valsts aģentūras) rīkotajos diasporas skolotāju kursos 2008. gada augustā. Daži pirmoreiz tikās ar tik skaitliski apjomīgu ārzemju latviešu skolotāju grupu.

Kursus rīkoja nule nodibinātā Latviešu valodas aģentūra (LVA),

kas ir jauna aģentūra, jo tapusi, apvienojoties LVAVA ar VVA (Valsts valodas aģentūru).

Kursos bija gan nopietni brīži, kur lekciju formātā pasniedza informāciju par Eiropas valodu portfeli, bilingvālo mācību metodi un Eiropas kopīgām pamatnostādņēm valodas apguvei, gan ļoti radoši momenti, kur skolotājiem bija jāveic uzdotu uzdevumu grupā un rezultātu jāpasniedz pārējiem kursu dalībniekiem. Viens no jautriem brīžiem bija vienas grupas sniegums par pašizdomātu pigmeju cilti, kur katrs individuāli spēja atjautīgi pievienot savu devumu, tādējādi nodrošinot jautrību un

Skolotājas ar interesi seko līdzi "Lāčplēša" dramaturģijai

smieklu šalti klausījās. Bijušās Ķīpsalas internacionālās sākumskolas skolotājas Baiba Jurjāne un Arita Lauka ar savu saistošo stāstījumu un virkni praktiskiem piemēriem visus klātesošos iesaistīja informācijas virpulī. Viņas parādīja, cik vienkārši klasē var izveidot strukturētu, mājīgu vidi, kā ar minimāliem

līdzekļiem ar bērnu līdzdalību var izgatavot mācību, kā izveidot stundas, kur vienā grupā ir bērni ar atšķirīgiem valodas līmeņiem, un daudz ko citu. Sko-

Grupās sniegums par pigmiem

lotāju lielā pieredze plūda no abām skolotājām kā no pārpilnības raga, un gandrīz vai pietruka laika parādīt visu, kas bija paņemts līdz.

Bilingvālās izglītības "multiplikātores" Anita Šaltāne un Dace Anstrate arī ļoti interesantā veidā ar audiovizuālu materiālu palīdzību un daudzām grupu nodarbībām cēla priekšā komunikatīvo pieeju latviešu valodas mācīšanā, kas sekmīgi jau gadiem ilgi pielietota, apmācot bērnus, kas apmeklē mazākumtautību skolas Latvijā. Ļoti vērtīgi bija mācīties par stundu struktūru, iesildīšanās nodarbībām stundas sākumā un nobeiguma aktivitāti stundas beigās.

Savā daudzos gadus gūtajā pieredzē dalījās ilggadīgais Melburnas latviešu vidusskolas pārzinis Kārlis Brēmanis – viņš deva pārskatu par mācību, ko ir

veiksmīgi izmantojis, mācot pusaudžiem latviešu literatūru Melburnā. Šī pārskata "nagla" bija stāsta "Pistole un margarīns" dramaturģijums ar pašmāju aktieriem un traģikomiskām beigām.

Bija daudz iespēju šo trīs dienu laikā iepazīt citam citu – skolotāji savstarpēji norunāja pieredzes apmaiņas braucienus, izveidojās draudzības, viņi dalījās savās rūpēs, tika kopīgi meklēti risinājumi, bet galvenais – cits citam deva spēku un motivāciju turpināt šo pašizliedzīgo darbu.

Kursu gaitā bija iespēja apmeklēt mācību grāmatu izdevniecību "Lielvārds", ko varēja sasniegt kājām no kursu norises vietas. Kursos arī ļoti aizrāvīgā veidā izveidoja vienkāršu, bet efektīvu eposa "Lāčplēsis" dramaturģijumu ar kursu dalībnieku līdzdarbošanos. Pumpura muzeja šķietami klusā dar-

Krūmiņu dzimtas koncertlekcija par gadskārtām

biniece pārtapa par varenu teicēju, kas visus tā iesaistīja un aizrāva, ka Andreja Pumpura biogrāfija un Lāčplēša eposa sižets vēl ilgi paliks atmiņā. Viena

pārdomām – ja grūti ar skolniekiem izlasīt "Lāčplēsi", tad šis variants nodrošina „īso kursu”.

Pēdējā vakarā Krūmiņu dzimta (Jānis Atis Krūmiņš, Inese Krūmiņa un viņu bērni ar savām otrām pusēm) sniedza savdabīgu koncertlekciju, kur ģimene divu stundu gaitā konspektīvi sniedza seno latviešu gadskārtu kopsavilkumu gan ar stāstījumu, dzies-

Baiba Jurjāne aizrautīgi stāsta par klases vides iekārtošanu

mām, gan ar rotaļām, kuŗās, protams, visi kursu dalībnieki tika iesaistīti. Šis dižās ģimenes locekļi ir arī folkloras kopu „Vilki”, „Vilcenes” un „Vilkači” dalībnieki.

Daudz iegūts, daudz jautri piedzīvots šajos kursos. Galvenais, tajos varēja iegūt daudz zināšanu un praktisku padomu, ar ko skolotāji varēs justies kā Lāčplēši – pienācīgi apbruņoti ar mācību ieročiem, lai varētu turpināt cīnīties par latviešu valodas pastāvēšanu arī ārpus Latvijas. Paldies kursu organizētājiem par situācijas izpratni, izvēloties lektoros, un par to, ka radījāt tik mājīgu un radošu gaisotni!

Daina Grosa,

PBLA Izglītības padomes vietniece sadarbībā ar Latviju
Foto: Māra Moore

Kā svinēt daudz baltu dieniņu?

Augusta otrās nedēļas nogalē Erika Pētersone Konektikutas pavalstī Kolumbijā svinēja savu mūža 36500. dienu. Ne jau visas šīs dienas bijušas baltas. Dzīves ceļš jubilārei sācies Rīgā, ar vasaras tekām Jūrmalā, kā arī radu lauku mājās „Kukurūzās” Mārkalnes pagastā pie Alūksnes. Pēc savas ģimenes nodibināšanas jaunā māmiņa dzīvoja Jaunogres īpašumā līdz kaŗa briesmu laikiem, kad steigšus bija jāmeklē ceļi uz rietumiem. Tie veda līkloču caur Poliju un Čehiju, tad krustām šķērsām pa visu Vāciju. Pēc dīpīšu laikiem Stutgartes apkaime transportkuģis *SS General R. M. Blatchford* pārveda ģimeni pāri okeanam, kur Indianapolē bija salīgts darbs. Diemžēl Pētersonu ģimeni sagaidīja nepatīkams pārsteigums – paziņojums, ka sponsoram apnicis gaidīt bēgļu strādniekus, un, kamēr nebija garantēts darbs un mājvieta, viņiem neļāva nokāpt no kuģa!

Kliņģeris ar 100 degošām svecītēm

No kreisās: jubilāri Eriku Pētersoni apsveic Konektikutā dzīvojošās korporāciju kopas un Mančesteras latviešu ev. lut. draudzes locekles Anda Grase, Gaida Skudra, Rita Krūmiņa

Amerikāņu organizācijas prata atrast izeju. Vēlu vakarā kāds laipns mācītājs no mazas draudzes Naugatukā aizveda Pētersonu ģimeni uz Konektikutas pavalsti, kur bija sarunāts darbs un mājoklis kādam citam dīpītim, kas vēl kavējās Eiropā.

Nākamie 22 gadi bija cits citam līdzīgi – darbs un satikšanās ar Konektikutas un Ņujorkas latviešiem. Katru vasaru atvaļinājumā ceļš veda pāri Labrenča

upes salām uz Kanadu, kur vecajā farmā pie Mazā ezera bija ģimenes un draugu tikšanās vieta. Te varēja peldēties, airēt, makšķerēt, ēst avenes un baltos dzidros ābolus, kas nogatavojās tieši ap dzimundienas laiku.

Pēc agras pensionēšanās uzņēmuma slēgšanas dēļ Erika ar vīru nolēma pārcelties uz Floridu, kur savā mājīnā netālu no liela ezera viņi dārzā kopa apelsīnu un citronu kokus un gaidīja cie-

mos ziemeļniekus. Nereti ceļš veda uz sarīkojumiem St. Pētersburgas latviešu centrā.

Erikai Floridā ļoti patika, tur viņa dzīvoja atkal 22 gadus, daļu no tiem pēc vīra nāves viena pati. Viņa nodevās labdarības darbam, kopjot sirdzējus ar Alcheimera slimību. Beidzot Erika tomēr nolēma atgriezties Konektikutā, lai būtu tuvāk ģimenei. Tur veclaužu ciemā pati savā dzīvoklī viņa dzīvoja 14 gadu, līdz šā gada aprīlim. Atkal bija iespēja apmeklēt dievkalpojumus viņas vecajā draudzē Mančesterā, baznīcā Vilimantikā un piedalīties konventos.

Tagad Erika mīt pie dēla un vedeklas, kuŗi par viņu rūpējās. Tuvu dzīvo viena no viņas mazmeitām, kas bieži apmeklē vecmāmiņu.

Erika savā 100. dzimundienā saņēma apsveikumus un puķes, daudz skaistu, retas šķirnes rožu. Īpaši priecīgi pārsteigta viņa bija par četru pēdu gaŗo „apsveikuma karti”, kuŗā attēloti viņas dzīves nozīmīgākie brīži. Šī viņas dzīves ilustrētā „grāmata” uz sešiem paneļiem gan ar tekstu, gan ģeogrāfiskām kartēm, gan gleznu reprodukcijām un fotogrāfijām atgādina par cilvēkiem, kuŗi bija mīļi un tuvi, par zīmīgiem notikumiem un pieturpunktiem viņas dzīves gaŗajā ceļā.

Biruta Pētersone-Cap

Erika kavējās atmiņās pie savas gaŗās ceļa kartes

LATVIEŠI KANADĀ

Toronto

R. Norītis

Toronto Latviešu pensioņāru apvienības vasaras sanāksme 13. augustā bija ļoti apmeklēta. Sarīkojumu

vadītāja Liene Martinsone ziņoja par nākamajām sanāksmēm un izbraukumiem. Vasaras sezonas nobeiguma sanāksme 27. augustā plkst. 13 Latviešu centrā būs veltīta asprātīgiem stāstiem un jaunām kopdziesmām. Ja pieteiksies pietiekams dalībnieku skaits, tad 29. augustā notiks izbraukums uz Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes lauku

īpašumu „Sidrabene” un piedalīšanās Kanadas DV Vānādu kopas gadskārtējā sarīkojumā „Vasarai aizejot...”. Informācija un pieteikšanās pie izbraukumu vadītājas Helēnas Bērziņas, tālr. 416-449-1626. Sanāksmes dalībnieki pēc kopējā cienasta skatīja Latvijā uzņemto filmu par mūsu lauksaimniecības attīstību un tradīcijām, talkām un Jāņu svinībām. Apvienība kārtējās iknedēļu sanāksmes un nodarbības atsāks 10. septembrī plkst. 13 Latviešu centrā Rīgas zālē. Vingrotāju un rokdarbnieču grupas nodarbības sāks plkst. 9.

* Latviešu Nacionālās apvienības Kanadā (LNAK) valdes sēde notiks 12. septembrī plkst. 9.30 Latviešu centrā. Sēdē par klausītājiem var piedalīties visi

ieinteresētie latvieši.

* TLB dāmu komitejas rīkotā literārā pēcpusdiena notiks 20. septembrī. Informācija pie dāmu komitejas priekšnieces Benitas Tiltiņas, tālr. 416-698-5626.

* Kanadas latviešu golfa meistarsacīkstes notiks 20. septembrī plkst. 11 plkst. 11 Indian Wells golfa laukumā, Burlingtonā. Informācija un pieteikšanās pie J. Rundāna, tālr. 905-845-6695.

* Toronto Latviešu biedrības Sestdienas skola mācības sāks 12. septembrī plkst. 10 Latviešu centrā. Toronto Latviešu tautas augstskolas ģimnazija mācības sāks 11. septembrī plkst. 19 Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Ballmoral Ave. Informācija un skolēnu pieteikšana pie pārziņa Edgara Kirša, tālr. 416-604-3170.

Montreala

M. Štauers

Baltiešu Mākslinieku Asociācijas (BAA) saietā,

kas notika 1. augustā, igauņu luterāņu Jāņa baznīcas sēžū zālē, piedalījās

20 dalībnieki. Saietu atklājot, tos uzrunāja priekšnieks Romas Verbyla. Iepriekšējā saietā pierakstu nolasīja sekretāre Dzintra Paleja. Īsu kases pārskatu deva kasieris Piecūnas. Lielākā puse (25) biedru nokārtojuši savas \$ 20 dalības maksas, bet no 18 tā vēl tiekot gaidīta. Kasē esot \$ 2674.40. Plašas pārrunas izraisīja nākamās izstādes, kas notiks 3. un 4. oktobrī Lietuvišu katoļu baznīcā, sarīkošana. Tās budžets aprēķināts uz

\$ 2000, no kuriem puse tikšot izdoti sarīkojuma zāles apgaismojuma uzlabošanai. BAA vadība griezusies pie vietējās lietuviešu kredītsabiedrības Litās pēc \$ 900 atbalsta šim mērķim. Valde sagatavojusi izstādes reklāmas plakātus un paziņojuma brošūras. Pieņēma lēmumu izveidot īpašu komiteju, kas izstrādās BAA satversmi un darbības noteikumus. To vadīt uzņēmās igauņu Peeters Altsaars. A. Kozulinska ziņoja, ka tīmeklī esot atvērta BAA Mājas lapa – Baltic Artists Association.mtl.ca. Tai vēl esot vajadzīgi dati par vairākiem dalībniekiem. 18. augustā paredzēja vasaras izbraukumu uz Kanadas Mākslas muzeju Otavā. Tam no klātesošiem pieteicās 10 braucēji. Spraugajās pārrunās piedalījās gandrīz visi saietā dalībnieki. Tās turpinājās pie tases kafijas un cepumiem.

LATVIEŠI AMERIKĀ

Latviskā mantojuma federālās kredītsabiedrības pilnsapulcē

Kredītsabiedrība savu darbību uzsāka 2007. gada 1. jūlijā, apvienojoties agrākajām latviešu kredītsabiedrībām Grandrapidos ar nodaļām Kalamazū un Detroitā, Mičiganā. Latviskā mantojuma federālā kredītsabiedrībai galvenais centrs ir Grandrapidos, to vada prezidents Ivars Petrovskis.

Pēdējā gadā mūsu darbības fokusā ir bijusi noguldījumu pasargāšana no pašreizējās finansiālās krīzes, kas skar visu pasauli. Visi noguldījumi kredītsabiedrībā tagad ir apdrošināti līdz \$250 000. Aizdevumi, lielākoties hipotēkas, ir nodrošināti ar mājas vērtību, kuŗa krietni pārsniedz aizdevuma lielumu. Visiem aizdevumiem mums ir konservatīva pieeja, mēs nespekulējam.

Mūsu princips ir saimniekot piesardzīgi, pārskatot un pārbaudot visus izdevumus. Šeit liela pateicība pienākas vietējām latviešu organizācijām, kuŗas uz ļoti izdevīgiem termiņiem dod mums mājasvietu. Gan mums, gan organizācijām tas ir izdevīgi, jo esam kārtīgi irnieki, uzturam telpas priekšzīmīgi un īri parasti maksājam uz priekšu.

Abi minētie apstākļi atļauj mums izmaksāt samērā augstus noguldījuma procentus (3,25% 2008. gadā, 3,4% iepriekšējā gadā), kas pārspēj ne tikai parastos banku procentus, bet arī citu kredītsabiedrību procentus. Bet galvenokārt, mūsu noguldījumi ir pieejami mūsu biedriem kuŗā katrā laikā (nav kā sešu, divpadsmit vai divdesmit četru un vairāk mēnešu noguldījumu „iesaldēšana” ar CD's).

Uzmanība tiek pievērsta biedru vajadzībām un vēlmēm. Mēs koncentrējamies uz biedru apkalpošanu draudzīgā un laipnā veidā, un laicīgi – vai tas būtu birojā, pa tālruni vai e-pastu. Pagājušā gadā, pateicoties mūsu viceprezidentam Dainim Matisonam, atvērām paši savu mājas lapu, kas mums dod iespēju informēt

biedrus vai potenciālos biedrus visā pasaulē.

Mūsu valde un darbinieki ir ļoti daudzpusīgi. Gadu ziņā mēs esam no 30 līdz 70 un mazliet vairāk. Pēc pieredzes – pensionēti lielu firmu viceprezidenti, biroju vadītāji, viens „šerifs”, grāmatveži, CPA's, kā arī citu kredītsabiedrību vadošas personas, kuŗām nav konflikta ar mums, jo

sastrādājamijs ļoti labi, mums ir izcili sakari (pats par sevi saprotams – e-pasts, fakss, kabatas telefoni un arī personiski apmeklējumi). Šī veiksmīgā sadarbība mums ļauj izmēģināt jaunas idejas, piemēram, mājas lapu ar pieteikšanās/pieprasījuma anketu un jaunus novirzienus, kas padara visu mūsu darbu interesantu. Šogad arī atsākam naudas pār-

vietējo pamatskolu absolventus, izsniedzam stipendijas Gaŗezera sagatavošanas skolas apmeklētājiem, GVV, ziedojam Draudzīgajam aicinājumam, vietējām draudzes skolām un palīdzam vietējām draudzēm ar kapitālremontu, bet atbalstām arī vietējās Jāņu svinības un golfa turnīrus.

Redzot Latviskā mantojuma federālās kredītsabiedrības izci-

Francijā un Spānijā), Dienvidamerikā (Kolumbijā, Argentīnā, Brazīlijā, Peru un Meksikā) kā arī Tāļajos austrumos (Ķīnā un Taivānā), Afrikā, kā arī Austrālijā un tepat kaimiņos Kanadā. Galvenais, ko iemācījos – kā sastrādāties ar cilvēkiem, uzklātos viņu padomus, analizēt faktus un tikai tad nonākt pie slēdziena. Firmu fabrikas nebija lielas, bet tas man deva iespējas izmēģināt jaunas idejas, jaunas pieejas problēmu atrisināšanā, kas atbilda 70. un 80. gadu apstākļiem šajās valstīs. Pašlaik esmu latviešu kredītsabiedrību apvienības ģenerālsēkretārs.”

Sarunas beigās Ivars Petrovskis uzsvē, ka viņam kredītsabiedrības darbā daudz palīdzējuši viceprezidents Dainis Matisons, sekretāre Irēne Elksne-Geisnere, kasieris Jānis Rikāns un CPA grāmatvede Ingrida Heinze.

Saruna ar prezidentu Ivaru Petrovski un raksta sākumā minētais kredītsabiedrības darbības pārskats lietišķi papildina biedru pilnsapulci 22. martā Grandrapidos, kur par pagājušā gada darbību ziņoja kredītsabiedrības atbildīgās amatpersonas.

Šeit sniedzam pārskatu. 2008. gads mūsu kredītsabiedrībai, valdei un darbiniekiem bija ļoti interesants un labvēlīgs. Pēc pilnā darbības gada, kad apvienojāmies ar Kalamazū un Detroitas kredītsabiedrībām, rezultāti pierāda, ka apvienošanās ir nākusi par labu gan mūsu Detroitas biedriem, gan arī grandrapidiešiem un Kalamazū latviešiem.

Uz pilnsapulces dienu 2008. gads finansiāli beidzās ar uzviju, mēs spējam izmaksāt 3,25% dividendēs, papildināt mūsu rezerves un drusku pat pataupīt šim gadam. Mūsu gada bilance beidzās ar \$3 570 003 un pilnsapulces dienā ir \$3 742 284.74, uzrādot pieaugumu vairāk nekā 8,8%.

viņi dalās ar mums savās zināšanās. Izglītības ziņā mums ir vairāki ar maģistri un pašreiz pat viena doktorande. Kādēļ viss tas ir svarīgi? Mēs strādājam kā viena laba sporta vienība. Katram ir savs galvenais uzdevums, bet jebkuŗš no mūsu darbiniekiem var aizstāt otru kādā konkrētā birojā vai uzdevumā. Katrā mūsu birojā ir nozīmēts vadītājs vai vadītāja, kuŗam līdzās ir otrs darbinieks, kuŗš var vai nu izpalīdzēt, vai vajadzības gadījumā pārņemt amatu. Mēs tiešām

sūtījums uz Latviju. Spējam pār-sūtīt uz jebkuŗu banka vai kredītsabiedrību.

Mēs arī pievēršam lielu uzmanību latvisko pasākumu atbalstam, sniedzot to vietējām skolām, draudzēm, kā arī visu mīļajam Gaŗezeram. Atbalstām arī pasākumus Latvijā, kā, piemēram, Okupācijas muzeju, Les-tenes Brāļu kapu projektu, plkv. Kalpaka fondu un citus projektus. Pagājušā gadā šis atbalsts pārsniedza \$3500. Kādā veidā mēs to darām? Mēs apsveicam

los panākumus tik īsā laikā sprīdī, vēlējos sarunā ar prezidentu Ivaru Petrovski un uzzināt, kā viņš to panācis. Šeit sniedzam atbildes.

„Man ir maģistra grads lielu projektu vadīšanā (Master of Science Engineering Management no Milwaukee School of Engineering) un esmu to licis lietā, vadot atbildīgus projektus visā pasaulē. Daudzus gadus strādāju toreiz slavenā rakstāmlietu firmā Parker Pen, pārraugot firmas fabrikas Eiropā (Anglijā, Vācijā,

LATVIEŠI AMERIKĀ

Latviskā mantojuma federālās kreditsabiedrības pilnsapulcē

(Turpināts no 19. lpp.)

Par pagājušo gadu mūsu biedriem mēs izmaksājām dividendes \$93 246.10. Bet vislielākais prieks un arī pārsteigums bija, ka no pagājušā gada pilnsapulces līdz šai dienai mums pievienojusies 25 jauni biedri.

Tomēr ir jāņem vērā pašreizējā ekonomiskā apstākļi gan ASV, gan visā pasaulē. Ir grūti paredzēt, kāda būs nākotne, bet ekonomikai uzlabojoties, arī mūsu ienākumi un dividendes augs, un mēs, kā vienmēr, varēsim labvēlīgi sacensties ar citām kreditsabiedrībām un arī bankām. Vienam otram ir grūtības

atmaksāt mūsu kreditsabiedrības aizdevumus, ja viņi ir atlaisti no darba vai piedzīvojuši pārmaiņas savā personiskajā dzīvē, bet mēs sastrādājamies ar viņiem, cik vien iespējams.

Pilnsapulces beigās prezidents Ivars Petrovskis izteica lielu, lielu paldies visai valdei, abām komitejām un visiem saviem kollegām gan šeit, Grandrapidos, gan Kalamazū un Detroitā, tiem, kuri tiešām daudz laika un enerģijas ziedo, lai visu mūsu kreditsabiedrība varētu ne tik vien pastāvēt, bet arī augt un zelt nākotnē.

Jānis Poņemeckis

Sirdspuksti Baltijai – baltieši atkal sadodas rokās

(Turpināts no 1. lpp.)

Savam kilometram Baltijas viendabīgā skrējienā reģistrējušies jaunieši, kuri dzimuši *Baltijas ceļa* dienā – 1989. gadā. Viņi startēs 23. augustā pie Rīgas robežas zīmes uz Pleskavas šosejas.

Projektā *Sirdspuksti Baltijai* norādīts, ka Latvijas robežu no Lietuvas puses šķērsos caur Grenctāli, no Igaunijas puses – caur Karksi-Nuiju un Rūjienu. Ideja par *Baltijas ceļu* 1989. gadā

radusies Vīlandē, tāpēc arī visu triju Baltijas valstu iedzīvotāju sadošanās rokās notikusi caur šo pilsētu.

Tagad sarikojuma ideju ierosinājis Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers, kas arī pirms 20 gadiem piedalījās *Baltijas ceļā*, un Latvijas Orientēšanās federācijas pārstāvjiem. Arī igauņiem bijusi līdzīga ideja, taču sākotnēji tā nav saņēmusi valsts augstāko amatpersonu piekrišanu.

Austrumkrasta un Kalifornijas paku savākšanas punktu datumi un adreses
2009. augustā/septembrī – Latvijā sākot ar oktobra sākumu!
(Vidienes centros un Floridā atkal pieņemsim oktobrī!)

Bostonā: Trimdas ev. lut. draudzes telpās - 58 Irving Street, Brookline, MA
Otrdien, 1. septembrī no plkst. 1-2:30 pp

Broklīnā: Ņujorkas ev. lut. draudzes īpašumā – 564 Second Street, Brooklyn, NY
Sestdien, 29. augustā, plkst. 10s pp

Filadelfijā: Filadelfijas ev. lut. draudzes īpašumā - 301 N. Newtown St Rd., Newtown Sq, PA
Trešdien, 2. septembrī plkst. 12os pp

Īstbransvikā: Ņubransvikas / Leikvudas dr. īpašumā - 12 Gates Ave., East Brunswick, NJ
Trešdien, 2. septembrī plkst. 8:30 no rīta

Jonkeros: Ņujorkas ev. lut. draudzes īpašumā - 254 Valentine Ave., Yonkers, NY 10705
Sestdien, 29. augustā plkst. 3os pp.

Kvekertaunā: draudzes īpašumā - 424 Juniper St., Quakertown, PA
Trešdien, 2. septembrī plkst. 10:30 no rīta

Mančesterā un Vilimantikā:
Laiņi lūdzam ar mums sazināties!

Pokipsijā: 2 Merry Hill Rd - Poughkeepsie, NY 12603
Pirmdien, 31. augustā plkst. 7os vakarā

Salā: Ņujorkas ev. lut. draudzes īpašumā: 4 Riga Lane, Melville, NY
Sestdien, 29. augustā, plkst. no 10-10:30 no rīta

Vašingtonā, DC / Rokvilē: Vašingtonas ev. lut. dr. īpašumā - 400 Hurley Av, Rockville, MD
Trešdien, 2. septembrī 5:30-7 vakarā

Vilmingtonā: pie Baidiņiem - 1104 Windon Dr., Wilmington, DE
Trešdien, 2. septembrī plkst. 1:30 pp

Losandželosā: Latviešu namā - 1955 Riverside Drive, Los Angeles, CA 90039
Svētdien, 23. augustā, no plkst. 10:00 no rīta līdz 12:30 pp.

Pieņemsim ar UPS sūtītās pakas līdz 3. septembrim! Ja vēlaties saņemt reģistrācijas numurus pa telefonu, lūdzam zvanīt uz: (201) 760-6427 vai (973) 744-6565 (spiežiet 0).

Sīkākai info. pa e-pastu: anita@lasl.com Liels paldies!

FOTO: Guna Oškaiņa

Jauna satikšanās vieta

LATVIEŠIEM Amerikā

WWW.LATVIANUSA.COM

Pārdodu trīs eļļas gleznas

Anna DĀRZIŅA „Sonatina” 24x20 in.

Voldemārs GUTMANIS „Pilsēta tālumā” 24x20 in.

Mārtiņš KRŪMIŅŠ „Divi koki rudenī” 17x21 in.

A. Terins, P.O.B. 2125 Union, N.J. 07083

**NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU**

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no sum-
mas virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km.
Pieņēmajam summas līdz \$1000.

**Kārtojam nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!**

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Egilam:
(973) 746-3075

**Brauciet baudīt
skaistos
Katskiļu kalnus!
Rota aicina!**

tel.: (518) 589-9878
www.rotalodge.org

Jauna latviešu studente no
Kalifornijas meklē dzīvokli
(vai istabiņu) Čikāgā – Illinois
universitātes tuvumā.

Zvanīt:
(8051/ 637 – 4389 / 284 – 1065).

MEIJA & ASSOCIATES

Janis A. Meija, Attorney at Law
Riga, Latvia, mob. +37126684068
janis@meijalaw.com, www.meijalaw.com

Latviešu sievietē ar vairāku gadu pieredzi
tautiešu aprūpēšanā Amerikā
labprāt kļūtu par izpalīdzīgu mājas darbos
un koptu vecākus cilvēkus.

Ir rekomendācijas.
Lūdzu, sazināsimies pa tālr. +371 26535367 vai 732-549-0445,
Sarmīte.

Sieviete, 64 gadi, pēc izglītības psiholoģe – pēdējā, meklē darbu Kanādā. Izskatīšu jebkuru piedāvājumu.
23. oktobrī došos uz Toronto.

Rakstīt uz e-pastu: nauris@rda.lv. Tel.+371 29450029

Vīrietis 73 stiprs, glīts, dzimis amerikānis,
izaudzis Latvijā. Vēlos atrast ticīgu, patstāvīgu,
brīvu, jauku dāmu ap 65 Amerikā vai Austrālijā un pie
viņas palikt. Rakstiet, lūdzu, ar nesenu foto.
a/k 6 Koknese LV – 5112 Latvia

Vēlos pirkt Pāvila Klāna
"Pusnakts Viesis".
Grāmatu Draugs, 1940. gada.

S. Knochs
Allentown, PA - sknochsjr@aol.com

lejūtīga jauna enerģ.
pensionāre, latvietē, pieskatīs
jūsu māmuļu vai bērnu.
Ir pieredze, ieteikums, vīza.

mob. t. +371 29833387, e-pasts
vitolniece2@inbox.lv

**SKAISTI, MODERNI
4 UN 6 ISTABU DZĪVOKĻI
RĪGAS KLUSAJĀ CENTRĀ
ZEMAS CENAS**

No EUR185000/CAD 280000/USD 260000
līdz EUR 365000/CAD 555000/USD 510000

Lūdzu sazināties ar
VALDU LIEPIŅU
371 2630 7002; bci@apollo.lv

**Pircējiem atmaksāšu
ekonomiskās klases lidojumu
uz Latviju un atpakaļ!**

LATVIJAS TRĪS TENORU KONCERTS**"BEL AMI"**

**PRIEDAINĒ, Otrdien,
25. augustā, pl. 16.30**

**Dziedās Latvijas Nacionālās operas tenori:
Miervaldis Jenčs, Nauris Puntulis, Guntars Ruņģis**

**Mūzikālais pavadītājs:
komponists / mūziķis Juris Kulakovs**

Info: www.priedaine.org
732-836-9750 Ieeja: \$ 25

**IZDEVĪGI MEDICARE
PAPILDAPDROŠINĀJUMI**

Mūsu plāni ir lētāki par AARP un citiem MEDIGAP
plāniem, bet izmaksas tieši tādas pašas.
Izmantojiet savu naudu lietderīgi.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS • LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
T 215.635.4137 • F 215.635.1583 • www.LRFA.org • ALPF@comcast.net

**LATVIJAS TRĪS TENORI
KONCERTS „BEL AMI”**

**Latvijas Nacionālās Operas
Trīs Tenori ar mūziķi komponistu
Juri Kulakovu atkal pie mums ar
vienreizēju, skanīgu, jautru un
skaistu koncertu "Bel ami".**

**Miervaldis Jenčs, Juris Kulakovs,
Nauris Puntulis, Guntars Ruņģis**

Koncertā tenori būs dzirdami jaunā skanējumā, ne tikai visiem ierastajā
klasiskajā manierē, bet ar mērķi parādīt latviešu kultūras patīkamību,
vienreizību un savdabību un Trīs tenoru talantu daudzpusību!

- 22. augustā** 3x3 Katskiļos draudzes nometnē, Taina Laiņa
25. augustā Priedainē plkst. 16.30– Jānis Students 732-836-9750
29. augustā plkst. 17:00 Salas baznīcā 4 Rīga Lane, Melville, NY- rīko LNO ģilde Aija Pelše 516-935-0967
30. augustā Bostonā rīko Latviskā mantojuma fonds Jānis Bībelnieks 781-326-5085
svētdien plkst. 13:00 Trīmdas draudzes zālē, 58 Irving St., Brookline, MA
2. septembrī Montrealā Latviešu centrā 903 Watson, Greenfield Park, QE A. Vītols 514-637-9702
4. septembrī Toronto plkst. 19:00 Latviešu centrā Agra Vāgnere 416-236-7044, 416-755-2353
6. septembrī Kīlāndē 1385 Andrews Ave, Lakewood, OH plks 19:00 Anda Cook 216-651-0486
8. septembrī Detroitā St. Pāvils baznīca 20623 W. 12 Mile Rd., Farmington, MI Līga Jēkabsons 734-426-8488
9. septembrī Kalamazoo Biedrības namā 100 Cherry Hill St., Kalamazoo Jānis Grants 269-349-7597
11. septembrī Milvokos 17:00 Latviešu namā 8845 West Lynx Ave Andris Magurs 920-356-0501
12. septembrī Čikāgā plkst. 13:00 Čikāgas latviešu biedrības namā 4146 North Elston Ave. Armands Birkens
773-282-6510
13. septembrī Minneapolē plkst. 18:00 Ritz Theater 345-13th St NE Minneapolis Maija Zaeska 763-436-1129
17. septembrī Seattle Sabiedriskā centrā 11710 3rd Ave NE Seattle WA Sarmīte Davidson 206-232-6813
19. septembrī San Francisko plkst. 13:00 Draudzes namā 425 Hoffman Ave. Zinta Zariņa 650-973-1794
20. septembrī Losandželosā 13:00 LA Latviešu centrā 1955 Riverside Dr., LA Pauls Berkolds 818-366-4972
24. septembrī Linkolnā, Neb Latviešu namā 1231 S 33 St Lincoln NE Ārijs Liepiņš 402-475-9076
25. septembrī Indianapolē Sabiedriskā Centrā 3805 W 116 St. Zionsvill, IN Andris Bērziņš 317-652-1781
27. septembrī Vašingtonā DC draudzes namā 400 Hurley Ave, Rockville, MD Anita Juberte 301-869-3127

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

BOSTONA (MA)

• 30. augustā plkst. 1.00 Latvijas Nacionālās operas trīs tenoru koncerts „Bel Ami” Trimdas draudzes zālē. Talantīgie tenori Miervaldis Jenčs, Guntara Ruņģis, Nauris Puntulis un mūziķis Juris Kulakovs sagatavojuši jaunu programmu, kurā skanēs operu ārijas, dziesmas no kinofilmām un latviešu tautasdziesmas. Koncertu rīko un aicina apmeklēt Latvīskais mantojuma fonds.

FILADELFIJA (PA)

• 1. septembrī plkst. 11.00 pensionāru kopas sanākums Brīvo latvju biedrības telpās. Programmā valdes ziņojumi, pārrunas par jaunākajiem notikumiem, dzimunddienu svinēšana un kafijas galds. Viesi laipni gaidīti.

KALAMAZŪ (MI)

• 9. septembrī plkst. 7.00 trīs Latvijas tenoru koncerts „Bel Ami” (125 S. Kalamazoo Mall); iepriekš piesakoties, ieeja \$35.00, pensionāriem un studentiem \$25.00. Par biļetēm var samaksāt ar kredītkarti līdz 8. septembrim, zvanot pa tālr.: 269-384-6756. Pirms koncerta biļešu cena \$40.00. Vakariņas no plkst. 5.00 līdz 6.00, kā arī pēc koncerta (par vakariņām jāmaksā atsevišķi). Rīko Kalamazū latviešu biedrība un Latviešu kultūras biedrība TILTS.

KLĪVLANDE (OH)

• 22. augustā plkst. 10.00 vana dzes, sadarbībā ar draudzes skolu rīko bērnu svētkus *Royal View* pikniklaukumā. Aicināti piedalīties latviskas izcelsmes bērni, arī latviski mazrunājošie. Būs interesantas nodarbības, atjautības stendi, sporta spēles. Nodarības, pusdienas un atspirdzinājumi bērniem par brīvu. Ieeja pieaugušiem par vismaz 5 dolāru ziedojumu. Sīkāka informācija, sazinoties ar vanadžu priekšnieci Vitu Reineki, tālr.: 216-676-0073.

• 19. septembrī plkst. 6.00 DV bazārs Apvienotās draudzes zālē. Būs tradicionālais rudens iepirkumu galds, bufete, bagātīgas izlozes, priekšnesumi. Paredzēta daiļamatnieku – kokgriezēju darbu izstāde. Ieeja par ziedojumu. Auto varēs novietot Masoņu laukumā. Atlikums vanadžu aprūpes darbam.

LANSINGA (MI)

• 12. septembrī Lansingas LHH vienība rīko golfa spēles (*scramble format – shotgun start*) *Wheatfield Valley Golf Club* (1600 Linn Rd., Williamston, MI, tālr.: 517-655-6999. Reģistrācija plkst. 10.00 no rīta; spēles sāksies plkst. 11.00. Dalības maksa \$55 personai, arī par golfa ratiņiem un vakariņām *Wheatfield Valley Golf Club* telpās pēc spēles plkst. 4.00. Atbalstītāji un labvēļi laipni lūgti piedalīties vakariņās (\$20 personai). Pieteikties un samaksu nosūtīt Ligītei Kepeitei līdz 4. septembrim: 6416 McCue Rd., Holt, MI 48842. Sīkāku informāciju var iegūt, sazinoties ar rīcības komitejas pārstāvjiem: L. Kepeite, tālr.: 517-930-9131, e-pasts: ligita@voyager.net; Juri Morusu, tālr.: 517-322-2050, e-pasts: gmo-russ@douglassteel.com; Valdi Vitolu, tālr.: 517-331-2546, e-pasts: valdis44@gmail.com; Ģirtu Austrīņu, tālr.: 517-349-5624, e-pasts: gigaus@comcas.net

MINEAPOLE (MN)

• 13. septembrī plkst. 6.00 Latvijas Nacionālās operas trīs tenoru koncerts *Ritz Theater* telpās (345 13th Ave NE, Mpls, MN 55413); kases

tālr.: 612-436-1129 Ieeja \$20, bērniem līdz 16 gadiem \$10. Rīko Latviešu organizāciju apvienība Minesotā (LOAM).

ŅUJORKA (NY)

• 22. augustā plkst. 7.30 Katskiļos 3x3 no metnē trīs tenoru – Nauņa Puntuļa, Guntara Ruņģa un Miervalža Jenča koncerts. Tos, kuri vēlētos vakariņot, lūdz pieteikties pirms 18. augusta, rakstot vai zvanot Tainai Laiviņai, tālr.: 908-322-2205 e-pasts: tlavivins@comcast.net

• 29. augustā Latvijas Nacionālās operas ģildes labdarības sarīkojums Salas baznīcas lejas zālē. Dziedās LNO tenori Miervaldis Jenčs, Nauris Puntulis, Guntars Ruņģis, koncertmeistars Juris Kulakovs. Pēc koncerta vakariņas, dejas, izloze. Deju mūziku spēlēs *John Weber* kapella. Atlikums Bruno Skultes operas uzveduma „Vilkaču mantinieci” iestudēšanai LNO. Vēl ir dažas brīvas vietas. Ieejas maksa: piesakoties pirms 15. augusta \$75.00, pēc 15. aug. – \$85.00. Čeki izrakstāmi ar norādi: *Latvian National Opera Guild* un nosūtāmi: LNOG c/o Andris Padegs, 2 Merry Hill Rd.; *Poughkeepsie, NY, 12603-3214*. Sīkākas ziņas iespējams iegūt, sazinoties ar Aiju Pelši, tālr.: 516-310-9491 vai 516-935-0967.

• 13. septembrī Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Salas novada īpašumā pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.30 no rīta, Bērnu svētki. Sporta nodarbības bērniem sporta laukumā; dāmu komitejas bazārs; skolēnu vecāku azaidis; kafejnīcā dāmu ceptie gardumi. Visi laipni lūgti.

ŅUDŽERSIJA (NJ)

• Līdz 30. augustam aktrise Laila Robiņa tēlos Belindas Blēras lomu īru rakstnieka Maikla Freina (Michael Frayn) lugā „Noises Off” F. M. Kirby Shakespeare Theatre of New Jersey, Drew University, 36 Madison Ave, Madison, N J. tālr.: 973-408-5600; www.shakespearenj.org

PRIEDAINE (NJ)

• 25. augustā plkst. 16.30 trīs Latvijas tenoru – Nauņa Puntuļa, Guntara Ruņģa un Miervalža Jenča un Juņa Kulakova koncerts „Bel Ami”.

SAGINAVA (MI)

• 12. septembrī plkst. 3.00 izbraukums zaļumos – „Rukšiša mielasts”, Jāņa Skābarža lauku īpašumā (3630 E. Curtis Road, Birch Run). Dalības maksa \$20 personai, bērniem līdz 16 gadu vecumam ieeja brīva. Būs uz ogleņiem cepts rukšiša cepetis ar piedevām. Atspirdzinoši dzērieni jāņem līdzi. Rīkotāji būs pateicīgi par maizītēm vai cepumiem. Dzīvesprieku veicinās Trejpsilētu ansambis un visu dziedātas dziesmas. Lūgums pieteikties līdz 5. septembrim, zvanot R. Martinsonei, tālr.: 989-792-9716 vai J. Skābardim, tālr.: 989-777-1607. Čekus izrakstīt „Latvian Club of Saginaw”. Šajā gadskārtējā, tautiešu iecienītajā rudens sarīkojumā vienmēr tiek draugi un paziņas no plašās apkārtnes. Sarīkojuma atlikumu izlietos labdarīgiem mērķiem šeit un Latvijā.

SANFRANCISKO (CA)

• 19. septembrī, plkst. 2.00 Draudzes namā (425 Hoffman Ave.) Latvijas trīs tenoru koncerts. Ieeja par \$25 ziedojumu pieaugušiem, studentiem un skolēniem \$10. Būs bufete.

SIETLA (WA)

• 6. septembrī Sietlas latviešu

8. golfa sacensības; pieteikties Rolandam Abermanim, tālr.: 425-398-9145, e-pasts: letinsh.rol@verizon.net

ST. PĒTERSBURGA (FL)

1. septembrī plkst. 10.00 Biedrības valdes sēde.

26. septembrī plkst. 10.00 *Daugavas Vanagu apvienības Floridā* gadskārtējais pikniks *War Veterans Memorial Park, 9600 Bay Pines Blvd. N* nojumē Nr. 4. Ieejas vārti parkā pie 94. *th street N*. Līdzī jāņem priecīgs prāts un groziņi kopīgam azaidam. Par ceptām desiņām un vēsu dzērienu gādās vanadzies un vanagi. Nāciet un aiciniet līdz draugus! Miļi gaidīsim!

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** 23., 30. aug. dievk. Visi dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. Jogita Mingina. 6. sept. dievk. nebūs.

• **Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr.:** 13. sept. plkst. 11.00 **Kvēkertaunā** dievk., pēc dievk. kafija. 20. sept. plkst. 3.00 **Lankasterā** Pļaujas svētku dievk. 27. sept. plkst. 11.00 **Kvēkertaunā** dievk.; kapusvētki. Māc. A. Ziedonis un R. Ziedone. Bībeles stundas **Kvēkertaunā:** 9., 16. un 23. sept. plkst. 10.00, māc. Dr. Arvids Ziedonis; pēc Bībeles stundas kafija. 23. sept. pēc Bībeles stundas dāmu komitejas sēde.

• **Čikāgas katoļu kopa:** 23. aug. plkst. 12.00 dievk. *Immaculate Conception* baznīcā (7211 W.Talcott Ave.).

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 23. aug. plkst. 10.00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. informācijas sapulce. 30. aug. plkst. 11.00 kapusvētki *Glenwood* kapos; plkst. 12.00 *Montrose* kapos. 6. sept. dievk. nebūs.

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.:** 30. aug. dievk. plkst. 10.00. Mācītājas I. Larsenas adrese: 70388 *16-th Ave., South Haven, MI 49090*. Tālr.: 269-637-4847; kabatas: 269-214-1010;

+

Dieva mierā aizgājis

ULDIS KĀKULIS

dzimis 1934. gada 5. jūnijā Rīgā, Latvijā,
miris 2009. gada 25. jūnijā Mīlvokos, ASV

Viņu mīļā piemiņā paturēs
ROTA UN GUNĀRS BORŠTEINS
AR ĢIMENI

Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās ilgi vēl kopā būt...

+

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā māsiņa

MIRJAMA AVOTIŅA

dzimusi 1933. gada 4. martā Rīgā, Latvijā,
mirusi 2009. gada 8. augustā Show Low Arizonā ASV

Mīlestībā viņu piemin
ZĪLE UN TĀLIVALDIS DUMPIS
LĪZĪTE DUMPIS
DIĀNA UN VILIS ZAKĪS AR ĢIMENI
MAIJA UN FRED WOLF

+

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā māsa

MIRJAMA AVOTIŅŠ

dzimusi 1933. gada 4. martā Rīgā,
mirusi 2009. gada 8. augustā Show Low Arizonā

Mīlestībā viņu piemin
PĒTERIS AVOTIŅŠ UN DAGMĀRA TIBBS

+

Mūžīgā mierā aizgājis mūsu mīļais

IVARS VIKELIS

dzimis 1937. gada 11. jūnijā Rīgā,
miris 2009. gada 23. jūlijā Sietlā

Par viņu sēro
SIEVA CECELIA, DĒLI RICH, ROBS,
PHILLIP, MIKE AR ĢIMENĒM
MĀSA INESE AR DĒLU ERIK
RADI AMERIKĀ, KANADĀ UN LATVIJĀ

+

No mums šķirusies

IRĒNE ŠTELFŠ, PLETKA VYHNAK

mirusi 2009. gada 7. augustā Floridā

Sirsnībā viņu piemin
BIJUŠĀS AUSEKĻA ĢIMNAZIJAS AUDZĒKŅI

Un lielais Dieva miers
ir Tavai sirdij
pieskāries...

DIEVKALPOJUMI

e-pasts: ilzego@comcast.net
Mācītāja ir baznīcas birojā otrdienās no plkst. 11.00 līdz 1.00.

Kalamazū latviešu ev. lut. Apvienotā dr., māc. B. Puiķe.: 23. aug. dievk. plkst. 10.00. 30. aug. plkst. 10.00 dievk. ar dievgaldu angļu valodā. Māc. R. Franklins.

• **Klīvlādes apv. ev. lut. dr.:** 23. aug. plkst. 11.00 kapusvētki *Sunset* kapsētā.

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.:** 6. sept. plkst. 11.00 dievk.; prāv. D. Kaņeps.

• **Milvoku Sv. Trīsvienības dr.:** 23. aug. dievk. Dievk. sākas plkst. 10.00. 23. aug. plkst. 2.30 kapusvētki Fondulakā. 27. aug. plkst. 10.00 Bībeles stunda. 30. aug. plkst. 11.00 kapusvētki Viskonsinas piemiņas kapsētā. 1. sept. plkst. 7.00 draudzes padomes sēde. 6. sept. dievk. ar dievg.

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** 23. aug. plkst. 10:00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. Māra Bergmana referāts par Latvijas Republikas faktiskās neatkarības atjaunošanas dienu. 30. aug. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. sadraudzība, R. Beķeres stāstis par novēroto

Latvijā. 6. sept. plkst. 10.00 dievk. pēc dievk. sadraudzība. Māc. M. Cepure-Zemmele. Bazn. adrese: 3152 - 17th Ave S, Minneapolis MN 55407; tālr.: 763-546-8178; kancelejas tālr. 612-722-4622.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** 23. aug. plkst. 10.00 dievk. draudzes dievnamā *Istbransvikā* (12 Gates Ave East Brunswick) ar dievg. Māc. I. Pušmucāne-Kiņeiko.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** 23. aug. **Jonkeru bazn.** plkst. 10.00 dievk, diak. I. Kaņeps; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš.

• **Saginavas un apk. ev. lut. dr.** (128 N. Elm, Saginaw, MI 48602): 23. aug. plkst. 1.00 dievk., māc. R. Franklins, pēc dievk. kafija.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** 12. sept. plkst. 12.00 dievk. *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116), prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Vašingtonas (DC) lat. ev. lut. dr.:** <http://www.dcdraudze.org>

Mūžības stacijā

Jānim Galiņam no dzīves vilciena izkāpjot

Mūsu dzīves ceļojumā katram ir zināma gala stacija. Kas nav zināms – kad tā būs klāt. Kad mūsu dzīves Konduktors aicina no dzīves vilciena izkāpt, nelīdz ne labākās slimnīcas, ne gudrākie ārsti, ne lūgšanas un karstākās vēlšanās. Nelīdz arī protesti un loģiski aizrādījumi, ka ceļotājam jāpaliek dzīves vilcienā, jo vēl tik daudz ko darīt. Vēl daudz ko gribas paveikt. Nav steigas izkāpt. Vēl vērts dzīvot!

Nepalīdz...

Tie, kas ar Jāni esam bijuši brīžam tuvu lokomotīvei, gan arī tuvu pēdējam vagonam, sēdējuši mikstajos pirmās klases sēdekļos, gan arī uz trešās klases cietajiem soliēm, cerējām, ka viņa ceļojums vēl nav galā. Arī Jānis vēl cerēja...

Jāni Galiņu no Trimdas draudzes baznīcas izvadīt bija ieradies liels bēriniņu skaits, viens no lielākiem, kāds pieredzēts Bos-

tonā. Dievvārdus teica mācītājs Dr. Jānis Keggi. Atvadvārdus savam tēvam nolasīja Jānis Galiņš. Korāļus un sēru mūziku atskaņoja ērģelnieks Pēteris Aldiņš. Ādolfa Abeles „Lūgšanu” izjusti dziedāja Krisīte Skare, Īrisa Ramane, Michaels Glashow un Pēteris Aldiņš. No Lettonijas atvadījās Atis Liepiņš, no Bostonas Daugavas Vanāgiem – Aivars Oga, Piesauls labvēļu sabiedrības vārdā pēdējos sveicienus nesa Valdis Spalviņš.

Jānis Galiņš bija kādreizējais Bostonas Trimdas draudzes jaunatnes pulciņa priekšnieks. Bija ļoti aktīvs Bostonas latviešu sporta norisēs. Vidusskolā izcils beisbola spēlētājs (*Pitcher*). Jānis, skolu beidzot, saņēma vairākus stipendiju piedāvājumus kolledžam. 2009. gadā viņš tika ievēlēts draudzes Labvēļu sabiedrības valdē. Atpūtas gados bija nodomājis celt māju Piesaulē.

I.G.

Mūsu mīļā 35.c. filistre

LŪCIJA ĒRMANIS, dzim. BĀLIŅA

dzimusi 1913. gada 27. jūnijā Latvijā,
mirusi 2009. gada 29. jūnijā Port Murray, NJ, ASV

Sērojot piemin
KORPORĀCIJA DAUGAVIETE

Mūsu mīļā 46.c. filistre

EDĪTE LAUDANSKIS, dzim. BRANTE

dzimusi 1937. gada 11. septembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2009. gada 21. jūlijā, Manhasset LI, NY, ASV

Sērojot piemin
KORPORĀCIJA DAUGAVIETE

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais filistrs

ARTŪRS OSKARS DEKSNIS

dzimis 1919. gada 13. jūnijā Jēkabpilī,
miris 2009. gada 19. jūlijā Detroitā

Viņu mīļā piemiņā paturēs
TERVETIAS KONVENTS

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā Dūdiņa

LOLITA BAIBA RAMANS, DZIM. BALODIS

dzimusi 1938. gada 10. janvārī Rīgā,
mirusi 2009. gada 2. jūlijā Manchester, Ct

Dziļā milestībā sēro
DĒLS EGILS AR ELIZABETH

MAZBĒRNI GABRIEL, LUKE UN LIVIA, DĒLS RAULS AR
ADARE UN MAZBĒRNI EVANGELINE UN IVARS

MĀSA ASTRĪDA AR PIEDERĪGIEM
AMERIKĀ UN LATVIJĀ

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas, nezūd. Tas paliek. Un mirdz.
(V. Egle)*

Dieva mierā aizgājis mūsu mīlais

VISVALDIS KRĒSLIŅŠ

dzimis 1923. gada 21. aprīlī Rīgā, Latvijā,
miris 2009. gada 9. augustā Danbury, CT, USA

Viņu mīļā piemiņā patur
SIEVA NADINA, DĒLS AIVARS

JAUNĪBAS DIENU DRAUGS OSVALDS AR RASMU

*Ja Tev arī svešumā jāaiziet bij`
Uz lielo un pēdējo dusu,
Tak mūžības sapnī Dievs ieaudīs
Tev dzimtenes mirdzumu klusu.
Fr. Bārda*

*Mūs' bāliņis klēti cirta,
Vaŗa lika pamatiņu;
Šķita mūsu bāliņam
Sauls mūŗu nodzīvot.*

Šī gada ziedu mēneša 26. dienā
dievturu veļu pulkam pievienojās
Latvju dievturu sadraudzes
un Piemāres draudzes savietis

STUMBRŪ GUNĀRS

Gaidīsim Gunāru pie mums veļu laikā Dievsētā.
LATVJU DIEVTURU SADRAUDZE
LDS PIEMĀRES DRAUDZE

Mūsu mīļā tante

ERNA OŠENIEKS

dzimusi 1918. gada 27. novembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2009. gada 23. jūnijā Grand Rapids, Mich

Ar milestību viņu piemin
KRUSTDĒLS IGORS, IVARS UN
RAULS ŠTURMS AR ĢIMENĒM

